

**Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Ząbkowicach Śląskich**

Ocena stanu sanitarnego powiatu ząbkowickiego

na podstawie wyników kontroli w roku 2024*

* Zgodnie z art. 12a ust. 3 Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 roku (Dz.U. 2024 poz. 416)

SPIS TREŚCI

I.	Informacje ogólne.....	2
II.	Sytuacja epidemiologiczna.....	3
III.	Nadzór sanitarny nad obiektami służby zdrowia	5
IV.	Stan sanitarny obiektów wodnych oraz jakość wody.....	5
V.	Inne wybrane obiekty użyteczności publicznej	13
VI.	Zakłady przemysłowe	17
VII.	Bezpieczeństwo żywności.....	23
VIII.	Obiekty i trasy turystyczne.....	30
IX.	Placówki nauczania i wychowania.....	37
X.	Działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	43
XI.	Oświata zdrowotna i promocja zdrowia.....	48
XII.	Istotne wydarzenia w pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ząbkowicach Śląskich:.....	56
XIII.	Podsumowanie	57

I. INFORMACJE OGÓLNE

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ząbkowicach Śląskich wykonuje ustawowe zadania w zakresie zdrowia publicznego na terenie powiatu ząbkowickiego. Teren powiatu ma powierzchnię 802 km² i obejmuje swoim zasięgiem 7 gmin: Bardo, Ciepłowody, Kamieniec Ząbkowicki, Stoszowice, Ząbkowice Śląskie, Ziębice i Złoty Stok. Liczba ludności powiatu ogółem według stanu na dzień 30 czerwca 2023 r. stanowiła 60 838 osób, a na dzień 30 czerwca 2024 r. – 60 264 osób.

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego na podstawie art. 2 ustawy o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz.U. 2024 poz. 416), w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych oraz w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- 1) higieny środowiska,
- 2) higieny pracy w zakładach pracy,
- 3) higieny radiacyjnej,
- 4) higieny procesów nauczania i wychowania,
- 5) higieny wypoczynku i rekreacji,
- 6) zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,
- 7) higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Wykonywanie wyżej wymienionych zadań polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej. Szczegółowe zadania i podejmowane działania przez Państwową Inspekcję Sanitarną określono w art. 3 do 6a cytowanej na wstępie ustawy.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmuje nie tylko kontrole sanitarne i pobieranie próbek wody i żywności. Istotnym działaniem są także dochodzenia epidemiologiczne w sprawie chorób zakaźnych i zawodowych. Pobierany jest materiał biologiczny od osób chorych na zakaźne schorzenia jelitowe, od nosicieli zarazków tych schorzeń, od osób z otoczenia chorych oraz od ozdrowieńców.

Prowadzona jest działalność oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia, a także działania wynikające z ustaw *Prawo budowlane*, *Prawo ochrony środowiska*, czy też działania w zakresie egzekwowania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o *przeciwdziałaniu narkomanii*.

Rejestr obiektów nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Ząbkowicach Śląskich zawiera łącznie 2357 obiektów, w tym z zakresu działalności Pionu Higieny Komunalnej – 517, Pionu Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia – 1426, Pionu Higieny Pracy – 187 oraz 48 obiektów w ramach nadzoru nad chemikaliami, Pionu Epidemiologii – 119, Pionu Higieny Dzieci i Młodzieży – 60.

Siedzibą Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ząbkowicach Śląskich jest Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Ząbkowicach Śląskich zlokalizowana przy ul. Kłodzkiej 2, zatrudniająca wg stanu na dzień 31.12.2024 roku 34 pracowników i jako instytucja publiczna jest finansowana przez Skarb Państwa jako dysponent środków budżetowych 3 stopnia.

II. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

1. Choroby zakaźne

Na terenie powiatu ząbkowickiego w 2024 r. zgłoszono i zarejestrowano 2027 przypadków zakażeń i chorób zakaźnych natomiast w 2023 r. zgłoszono i zarejestrowano 1471 przypadków zakażeń i chorób zakaźnych. Sytuację epidemiologiczną w zakresie poszczególnych chorób zakaźnych przedstawiono poniżej, porównując lata 2024 i 2023. Zapadalność za 2024 liczona była wg stanu ludności na dzień 30.06.2024 r. – 60 264 osoby (dane GUS) a zapadalność za rok 2023 wg stanu ludności powiatu na dzień 31.12.2022 - 61 087.

a) Covid 19, grypa i zakażenia RSV

W 2024 r. zarejestrowano 673 przypadki covid-19 (zapadalność - 1116,75 na 100 tys.). Nie zgłoszono zgonu z powodu covid-19. Liczba zachorowań w ostatnim roku była o 100 przypadków niższa niż w 2023 r., w którym zarejestrowano 774 przypadki covid-19 (zapadalność na 100 tys. – 1267,04) oraz 2 zgony.

W 2023 r. w sezonie jesienno-zimowym zachorowania na Covid – 19 były w dalszym ciągu dominujące ale też rozpoznano i zgłoszono grypę (253 przypadki – współczynnik zapadalności 414,16 na 100 tys.) oraz zakażenia wirusem RSV- 13 przypadków (zap. 21,28 na 100 tys.). Wszystkie te choroby i zakażenia mają podobne objawy, ale wykonane u pacjentów testy antygenowe pozwoliły je rozpoznać. W 2024 r. rozpoznano i zgłoszono 7 przypadków grypy potwierdzonej badaniami molekularnymi i 388 potwierdzonych wynikiem szybkiego testu antygenowego (wsp. zap. 655,44 na 100 tys.). Zakażenia wirusem RSV potwierdzono u 152 osób (zap. 252,22 na 100 tys.).

b) Bakteryjne zatrucia pokarmowe

W 2024 r. zarejestrowano 15 pojedynczych zatruc pokarmowych wywołanych przez bakterie Salmonella (współczynnik zapadalności - 24,89/100 tys.). W związku z opracowaniem ognisk pobrano do badania 191 próbek (od ozdrowieńców, nosicieli oraz osób z kontaktu).

Nastąpił wzrost zachorowań w stosunku do 2023 r., kiedy zgłoszono 9 zatruc pokarmowych o tej etiologii (zapadalność -14,73/100 tys.).

c) Biegunki

W 2024 r. zgłoszono 150 biegunek o etiologii bakteryjnej (zap. 248,9/100 tys.), w tym 15 u dzieci do lat 2 (zap. 24,89/100 tys.) oraz 23 biegunki wywołane przez wirusy (zap. 38,16/100 tys.), w tym 9 u dzieci do lat 2 (zap. 14,93/100 tys.). Z powodu biegunek o etiologii bakteryjnej i wirusowej hospitalizowano 31 osób. W 2023 r. zarejestrowano tylko 85 biegunek o etiologii bakteryjnej (zap. 139,14/100 tys.), w tym 14 u dzieci do lat 2 oraz 17 biegunek wywołanych przez wirusy (zap. 27,82/100 tys.), w tym 6 u dzieci do lat 2. Z powodu biegunek bakteryjnych i wirusowych hospitalizowano łącznie 27 osób.

d) Borelioza

W roku 2024 zgłoszono i opracowano 42 przypadki boreliozy w tym 1 przypadek neuroboreliozy (zapadalność wyniosła 69,69/100 tys.), natomiast w 2023 roku zarejestrowano 28 przypadków, w tym także 1 przypadek neuroboreliozy (zap. 45,83/100 tys.).

e) Wścieklizna

W 2024 roku do szczepień przeciwko wściekliźnie skierowano 13 osób w związku z pogryzieniem przez zwierzęta dzikie (dzik, nietoperz, szczur) oraz psy i koty.

W roku 2023 skierowano do szczepień 9 osób w związku z pogryzieniem przez psy, koty które zbiegły i nie udało się ustalić właściciela, także z pogryzieniem przez konia, popielicę, mysz oraz węża.

f) Ospa wietrzna

W 2024 r. zgłoszono 385 przypadków (zap. 638,85/100 tys.), natomiast w 2023 r. zgłoszono 173 przypadki ospy (współczynnik zapadalności na 100 tys. – 283,2).

W populacjach nie szczepionych – 90% przypadków występuje wśród dzieci do 14 roku życia. Nasilenie występowania choroby występuje co 2-3 lata. W obowiązującym w 2023 i 2024 roku kalendarzu szczepień kontynuowane były bezpłatne szczepienia przeciwko ospie wietrznej dla niewielkiej grupy dzieci, narażonych w sposób szczególny na zakażenie.

g) Płonica (szkarlatyna)

W stosunku do roku 2023 r., kiedy zgłoszono 47 przypadków szkarlatyny (współczynnik zapadalności -76,93 na 100 tys.), w 2024 r. nastąpił wzrost zachorowań na szkarlatynę - 78 (zapadalność 129,43 na 100 tys.).

h) Krztusiec (koklusz)

W 2024 r. zgłoszono 65 przypadków krztuśca (współczynnik zap. 107,85 na 100 tys.). Rok wcześniej nie zgłoszono zachorowań.

2. Profilaktyka - szczepienia ochronne.

Na terenie powiatu ząbkowickiego w 2024 r. opieką objętych było 9 520 dzieci i młodzieży do 19 roku życia, natomiast w 2023 r. – 9 699. Stale maleje liczba dzieci na terenie powiatu, związane jest to prawdopodobnie ze zmniejszającą się liczbą urodzeń.

Szczepienia realizowane były w 14 punktach szczepień. Wszystkie punkty szczepień realizowały szczepienia obowiązkowe, określone w programie szczepień ochronnych na dany rok kalendarzowy. Zauważalna jest tendencja wzrostowa odmowy rodziców do poddawania dzieci i młodzieży obowiązkowym szczepieniom ochronnym, co prowadzi do zmniejszania się odporności tzw. środowiskowej (wzrasta ilość osób podatnych na zakażenie chorobami zakaźnymi, które w przeszłości ograniczono bądź wyeliminowano wykonując szczepienia ochronne).

Szczepienia obowiązkowe finansowane przez Ministerstwo Zdrowia obejmują szczepienia dzieci i młodzież według wieku, a także szczepienia osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie. W związku z urazami i pogryzieniami przez zwierzęta zaszczepiono w ubiegłym roku 789 osób przeciwko tężcowi (w roku 2023 – 1025). Skierowano także 13 osób do szczepienia przeciwko wściekliźnie (w roku 2023 - 9 osób).

W dalszym ciągu realizowane były także szczepienia zalecane, niefinansowane ze środków znajdujących się w budżecie Ministra Zdrowia np.: przeciwko grypie, przeciwko zakażeniom wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV). Od 1.06.2023 na terenie Polski realizowany jest program Ministerstwa Zdrowia szczepienia przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV). Szczepionka jest bezpłatna dla dziewcząt i chłopców, którzy skończyli 9, a nie skończyli jeszcze 14 lat.

Szczepienia przeciw wirusowi HPV zapobiegają przede wszystkim rakowi szyjki macicy oraz innym nowotworom (rak odbytu, sromu, pochwy), które może powodować wirus brodawczaka ludzkiego (HPV). Dziecko należy zaszczepić, zanim może mieć kontakt z wirusem.

III. NADZÓR SANITARNY NAD OBIEKTAMI SŁUŻBY ZDROWIA

Według stanu na koniec 2024 r. w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ząbkowicach Śląskich działało 119 obiektów, w których świadczone były usługi lecznicze. W ramach nadzoru sanitarnego skontrolowano 76 podmiotów (112 kontroli).

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW WODNYCH ORAZ JAKOŚĆ WODY

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ząbkowicach Śląskich prowadzi nadzór sanitarny nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na obszarze powiatu ząbkowickiego. W ramach szeroko pojętego systemu bezpieczeństwa jakości wody kontrolowany jest również stan sanitarny ujęć wody i urządzeń wodociągowych.

Prowadzono także nadzór sanitarny nad jakością wody ciepłej w obiektach zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej.

W poszczególnych gminach za dostarczenie odpowiedniej jakości wody do spożycia oraz za urządzenia wodociągowe odpowiadają powołane do tego celu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne lub właściciele indywidualnych ujęć wody.

W ewidencji obiektów Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w 2024 r. znajdowało się 21 wodociągów oraz 19 indywidualnych ujęć wody, z których woda wykorzystywana jest przy działalności: hotelarskiej, gastronomicznej, produkcyjnej lub gospodarczej.

1. Ocena zaopatrzenia w wodę do spożycia przez ludzi

a) wodociągi w przedziale produkcji 1 001 – 10 000 m³/dobę - ilość wodociągów – 3.

Przeprowadzono 3 kontrole stanu porządkowego i technicznego urządzeń wodociągowych. Stwierdzono uchybienia w stanie technicznym 1 obiektu, tj. wodociągu Kamieniec Ząbkowicki (w stosunku do roku ubiegłego ocena stanu technicznego uległa poprawie), które nie miały wpływu na jakość wody.

W ramach kontroli urzędowej przeprowadzono 25 kontroli jakości wody pobierając 89 próbek do badań mikrobiologicznych i 100 fizykochemicznych.

Na koniec roku jakość wody z tych wodociągów oceniono jako bezpieczną i przydatną do spożycia. Zarządcy wodociągów, w ramach kontroli wewnętrznej, przeprowadzali badania jakości wody zgodnie z zatwierdzonymi harmonogramami poboru próbek wody na 2024 rok oraz dodatkowo w związku z sytuacją kryzysową jaką była powódź. Zakres i częstotliwość badań odpowiadała wymaganiom. Zbadano 140 próbek wody w zakresie parametrów mikrobiologicznych i 132 fizykochemicznych.

Ogółem wydano 11 okresowych ocen jakości wody stwierdzając, że jest przydatna do spożycia.

W 2024 r. zarządcy 2 wodociągów 3 razy wystąpili z wnioskami o ocenę wyrobów i materiałów użytych przy budowie/wymianie sieci wodociągowych, uzyskując ich pozytywną weryfikację.

b) wodociągi w przedziale produkcji 101 – 1 000 m³/dobę - ilość wodociągów – 6.

Przeprowadzono 6 kontroli stanu porządkowego i technicznego urządzeń wodociągowych. W ramach kontroli urzędowej przeprowadzono 24 kontrole jakości wody, pobierając do badań 61 próbek mikrobiologicznych i 65 fizykochemicznych. Na koniec 2024 roku jakość wody ze wszystkich wodociągów odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

Stwierdzono uchybienia w stanie technicznym w 1 z obiektów – wodociąg Starczówek (w 2023 roku uchybienia stwierdzono na 2 obiektach), które nie wpływały na jakość wody.

Zarządcy wodociągów, w ramach kontroli wewnętrznej, przeprowadzali badania jakości wody. Zakres i częstotliwość była zgodna z zatwierdzonymi harmonogramami poboru próbek wody na 2024 rok. Wykonano badania 54 próbek mikrobiologicznych i 55 fizykochemicznych.

Ogółem wydano 19 okresowych ocen jakości wody stwierdzając, że woda jest przydatna do spożycia.

c) wodociągi w przedziale produkcji $\leq 100 \text{ m}^3/\text{dobę}$ - ilość wodociągów – 12.

Skontrolowano 12 obiektów, wykonując 12 kontrole stanu porządkowego i technicznego urządzeń wodociągowych. W ramach kontroli urzędowej przeprowadzono 37 kontroli jakości wody pobierając 68 próbek mikrobiologicznych i 81 fizykochemicznych. Na podstawie badań jakość wody oceniono pozytywnie.

Uchybienia w stanie technicznym stwierdzono na 4 wodociągach (w 2023 uchybienia techniczne stwierdzono na 3 obiektach), tj. wodociąg Budzów, Jemna, Lutomierz i Srebrna Góra, które nie wpływały na jakość wody.

Zarządcę zobowiązano do niezwłocznego usunięcia uchybień. Przeprowadzono ponowną kontrolę sanitarną, która potwierdziła wykonanie zaleceń. Obiekty na koniec roku oceniono pozytywnie.

W ramach kontroli wewnętrznej zarządcy wykonali badania jakości wody zgodnie z zakresem i częstotliwością określoną harmonogramem poboru próbek wody na 2024 rok. Zbadano 92 próbki mikrobiologiczne i 107 próbek fizykochemicznych.

Ogółem wydano 44 okresowe oceny jakości wody stwierdzając, że jest przydatna do spożycia.

Dla 1 wodociągu zarządca wystąpił o weryfikację materiałów użytych do budowy sieci wodociągowej, uzyskując pozytywną ocenę.

d) inne podmioty zaopatrujące w wodę - indywidualne ujęcia wody – 19.

W ramach nadzoru sanitarnego przeprowadzono kontrolę jakości wody dla 1 ujęcia pobierając 2 próbki mikrobiologiczne i 2 fizykochemiczne. Przeprowadzono również kontrolę 8 ujęć, stwierdzając dobry stan sanitarny.

W ramach kontroli wewnętrznej właściciele wszystkich ujęć przeprowadzili badania jakości wody, zgodnie z ustalonym harmonogramem poboru próbek wody.

Na koniec 2024 r. stwierdzono przydatność wody do spożycia z 18 ujęć (właściciel 1 obiektu noclegowego w Opolnicy poinformował o zawieszeniu wykonywanych usług z powodu zniszczeń po powodzi i w związku z tym wyłączył ujęcie indywidualne z użytku i nie przeprowadzono badań wody). W 1 ujęciu wody stwierdzono niski poziom pH, jednak uwzględniając szacowanie ryzyka zdrowotnego, ujęcie oceniono pozytywnie. Prawidłowe badanie przedstawiono w styczniu 2025 r.

W ramach kontroli urzędowej obiektów leczniczych przeprowadzono kontrolę jakości wody do spożycia w wewnętrznym systemie wodociągowym w Szpitalu w Ząbkowicach Śląskich. Dodatkowo po przedstawieniu wyników badań wykonanych przez PHM Ziębice (ZOL), w których wykryto pojedyncze bakterie grupy coli, i wydaniu decyzji na warunkowe używanie wody, przeprowadzono z nadzoru badania kontrolne – jakość wody odpowiadała wymaganiom.

2. Przekroczenia parametrów w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę

W trakcie 2024 roku stwierdzano przekroczenia w poniższych wodociągach/ujęciach:

- wodociąg Kamieniec Ząbkowicki – obecność bakterii grupy coli (jednorazowe skażenie) oraz żelazo;
- wodociąg Ziębice – obecność bakterii grupy coli (dwukrotnie);
- wodociąg Starczówek sieć Biernacice – obecność bakterii grupy coli (jednorazowe skażenie);
- wodociąg Lutomierz – przekroczenie azotanów;
- wodociąg Ząbkowice Śląskie – przekroczenia pestycydu Chloridazon desfenyl w wodzie;
- ujęcie indywidualne MASFROST Ziębice – przekroczenie żelaza i mętności;
- ujęcie indywidualne „Wypieki z pasieki” Chwalisław 37 – obecność bakterii grupy coli) i zawyżona wartość ogólnej liczby mikroorganizmów.

3. Informacje nt. zwodociągowania miejscowości na obszarze powiatu ząbkowickiego

Na nadzorowanym terenie znajduje się 113 miejscowości (w tym 5 miast, wsie, kolonie, osady, przysiółki). W 107 miejscowościach woda dostarczana jest przez gminne sieci wodociągowe zarządzane przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne.

W ubiegłym roku nie zwodociągowano nowych miejscowości, rozbudowano sieci wodociągowe w Ziębicach i Tarnowie oraz wymieniano elementy sieci wodociągu Kamieniec Ząbkowicki. Wybudowano nową stację uzdatniania wody dla ujęcia indywidualnego MASFROST Ziębice działającego na rynku spożywczym.

W 3 wsiach i 3 koloniach powiatu ząbkowickiego źródłem zaopatrzenia w wodę są wyłącznie studnie przydomowe, tj.:

- Gmina Bardo – Dębowina,
- Gmina Stoszowice – Grodziszczce Kolonia, Lutomierz Kolonia, Stoszowice Kolonia, Żdanów,
- Gmina Złoty Stok – Chwalisław.

W związku z budową nowych sieci wodociągowych oraz wymianą/modernizacją istniejących, na podstawie 5 zgłoszeń w tym przedstawieniu atestów higienicznych, certyfikatów i ocen technicznych, zweryfikowano pozytywnie materiały użyte do realizacji 5 inwestycji.

4. Ocena jakości wody ujmowanej do celów wodociągowych

W 2024 r. pobór wód odbywał się z 43 ujęć podziemnych i 1 ujęcia powierzchniowego zlokalizowanego w Złotym Stoku.

Ocena jakości wody podziemnej ujmowanej do celów wodociągowych prowadzona jest, w ramach kontroli wewnętrznej, przez zarządców/właścicieli ujęć, pod kątem konieczności jej uzdatniania przed wprowadzeniem do sieci odbiorczej.

Badania wody ujmowanej z ujęcia powierzchniowego w Złotym Stoku przeprowadził zarządca oraz w wybranym zakresie PPIS w Ząbkowicach Śląskich.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 29 sierpnia 2019 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz.U. 2019 poz.1747), wodę z ujęcia powierzchniowego w Złotym Stoku, ze względu na przekroczenie wartości granicznych bakterii grupy coli, *Escherichia coli* i BZT5 zaklasyfikowano do klasy jakości A2 (w 2023 r. jakość wody była w klasie A3).

W związku z tym, iż w 2024 r. w badanej wodzie surowej ze studni nr 1 ujęcia w Ząbkowicach Śląskich stwierdzono przekroczenie substancji czynnej Chloridazon-desfentyl, zarządca ujęcia zdecydował o wyłączeniu studni nr 1 z eksploatacji. W badaniach kontrolnych pestycydów przeprowadzonych w 2024 r. w próbce pobranej w punkcie zgodności z sieci wodociągu Ząbkowice Śląskie nie stwierdzono przekroczeń ww. substancji $> 0,1 \mu\text{g/l}$.

5. Stan sanitarny ciepłej wody w instalacjach wodociągowych wewnątrz budynków

W 2024 roku w ramach nadzoru sanitarnego w 7 obiektach przeprowadzono kontrolę jakości wody ciepłej na obecność bakterii *Legionella sp.*, tj.: w 1 szpitalu, 1 pływalni, 4 DPS-ach, 1 obiekcie całodobowej opieki, pobierając badań 23 próbki.

W ramach kontroli wewnętrznej w 36 obiektach właściciele przeprowadzili kontrole jakości wody ciepłej, tj.: pływalnie – 2, domy pomocy społecznej – 4, całodobowa opieka – 2, hotele – 1, obiekty lecznicze – 3, obiekty oświatowo-wychowawcze – 4, inne obiekty hotelarskie – 18, obiekty sportowe – 1, obiekty odnowy biologicznej – 1.

Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przekroczeń bakterii *Legionella sp.* w wodzie ciepłej:

- DPS Św. Jadwigi Śląskiej CARITAS Archidiecezji Wrocławskiej w Henrykowie – stwierdzono średnie skażenie. Decyzją zobowiązano właściciela do przeprowadzenia dezynfekcji sieci i badań. Badania kontrolne potwierdziły, że woda odpowiada wymaganiom sanitarnym.
- DPS w Ząbkowicach Śląskich – stwierdzono punktowe średnie skażenie. Decyzją zobowiązano właściciela do przeprowadzenia działań naprawczych, wykonano dezynfekcję termiczną i ponowny pobór, woda odpowiada wymaganiom.
- DPS w Ziębicach – stwierdzono średnie skażenie. Decyzją zobowiązano właściciela do przeprowadzenia działań naprawczych. Wykonano dezynfekcję termiczną i ponowny pobór, woda odpowiada wymaganiom.
- DPS „Złota Jesień” w Ziębicach – w trakcie roku dwukrotnie stwierdzono przekroczenia *Legionelli sp.* Zdemontowano wylewki prysznicowe, przeprowadzono dezynfekcję i płukanie sieci.

Pobrano próbki do badań, które wykazały poprawę, jednak nadal stwierdzono przekroczenia *Legionelli sp.* – stwierdzono średnie skażenie. Prowadzone dalsze działania naprawcze przyniosły pozytywne efekty – woda odpowiada wymaganiom.

- ZSP w Ciepłowodach – w trakcie roku dwukrotnie stwierdzono przekroczenia *Legionelli sp.* Pierwszy raz było wysokie skażenie – zdemontowano wylewki prysznicowe, przeprowadzono dezynfekcję i płukanie sieci, pobrano próbki do badań, które wykazały poprawę, jednak nadal stwierdzono przekroczenia *Legionelli sp.* – średnie skażenie. Prowadzone dalsze działania naprawcze przyniosły pozytywne efekty – woda odpowiada wymaganiom.

6. Postępowanie administracyjne związane z nadzorem nad jakością wody oraz przyznane odstępstwa od wymaganej jakości wody

W 2024 roku w sprawie nadzoru nad jakością wody wydano ogółem 28 decyzji, w tym:

- decyzja stwierdzająca brak przydatności wody do spożycia – 2 – dotyczy wody z:
 - wodociąg Starczówek sieć Biernacice (obecność bakterii grupy coli),
 - inny podmiot zaopatrujący w wodę: ujęcie indywidualne „Wypieki z pasieki” w Chwalisławiu, (obecność bakterii grupy coli, oraz zawyżona wartość ogólnej liczby mikroorganizmów).
- decyzja stwierdzająca warunkową przydatność wody do spożycia – 4 – dotyczy wody z:
 - wodociąg Kamieniec Ząbkowicki (obecność bakterii grupy coli),
 - wodociąg Ziębice (dwukrotnie – obecność bakterii grupy coli),
 - inny podmiot zaopatrujący w wodę: ujęcie indywidualne PHM Ziębice (ZOL) ze zbiornikami rezerwowymi wody – badania wykonane w ramach kontroli wewnętrznej wykazały obecność bakterii grupy coli.
- decyzje stwierdzające przydatność wody do spożycia – 8 – dotyczyły wody z:
 - wodociąg Starczówek sieć Biernacice – zakończenie postępowania w sprawie braku przydatności wody do spożycia w miejscowości Biernacice,
 - inny podmiot wykorzystujący wodę z ujęcia indywidualnego w działalności spożywczej: ujęcie indywidualne „Wypieki z pasieki” Chwalisław – zakończenie postępowania w sprawie braku przydatności wody do spożycia,
 - wodociąg Kamieniec Ząbkowicki – zakończenie postępowania w sprawie warunkowej przydatności wody do spożycia,
 - wodociąg Ziębice – 2 decyzje – zakończenie postępowania w sprawie warunkowej przydatności wody do spożycia,

- inny podmiot zaopatrujący w wodę: wewnętrzny system wodociągowy PHM Ziębice (ZOL) ze zbiornikami rezerwowymi wody – zakończenie postępowania w sprawie warunkowej przydatności wody do spożycia,
- wodociąg Ziębice – ocena jakości wody na podstawie badań próbek pobranych w związku z zalaniem ujęć wody w trakcie powodzi,
- wodociąg Złoty Stok – ocena jakości wody na podstawie badań próbek pobranych w związku z uszkodzeniem ujęć wody w trakcie powodzi.
- decyzje przedłużające wykonanie obowiązku – 2 – dotyczyły wody z:
 - ujęcie indywidualne MASFROST Ziębice, dwukrotnie na wniosek właściciela przedłużono termin warunkowej przydatności wody w zakresie żelaza i mętności, w ostateczności decyzja została wykonania.
- decyzje stwierdzające skażenie wewnętrznych systemów wodociągowych wody ciepłej bakteriami *Legionella sp.* – 7 :
 - średnie – 5 – DPS Św. Jadwigi Śląskiej CARITAS Archidiecezji Wrocławskiej Henryków, DPS Ząbkowice Śląskie, DPS Ziębice, DPS „Złota Jesień” Ziębice, ZSP Ciepłowody,
 - wysokie – 2 – DPS „Złota Jesień” Ziębice, ZSP Ciepłowody.
- decyzje stwierdzające brak skażenia wewnętrznych systemów wodociągowych wody ciepłej bakteriami *Legionella sp.* – 2 :
 - DPS Złota Jesień, ZSP Ciepłowody.
- decyzje umarzające wszczęte postępowanie administracyjne – 3:
 - wodociąg Kamieniec Ząbkowicki – 1 – przekroczenie żelaza, wszczęto postępowanie administracyjne, przed rozstrzygnięciem strona po działaniach naprawczych przedstawiła wyniki badań potwierdzające właściwą jakość wody, postępowanie umorzono,
 - wodociąg Ząbkowice Śląskie – 1 – przekroczenie pestycydu Chloridazon desfenyl, wszczęto postępowanie administracyjne, przed rozstrzygnięciem strona prowadziła dodatkowe badania wody ze studni i z sieci wodociągowych, i po działaniach naprawczych przedstawiła wyniki potwierdzające właściwą jakość wody, postępowanie umorzono,
 - wodociąg Lutomierz – 1 – przekroczenie azotanów, postępowanie administracyjne, przed rozstrzygnięciem strona prowadziła działania naprawcze w postaci usunięcia awarii systemu uzdatniania i przedstawiła wyniki badań potwierdzające właściwą jakość wody, postępowanie umorzono.

- decyzje wygaszające – 2:
 - wewnętrzny system wodociągowy PHM Ziębice (ZOL) – wygaszenie decyzji stwierdzającej warunkową przydatność wody do spożycia,
 - DPS „Złota Jesień” – wygaszenie decyzji w sprawie wysokiego skażenia bakteriami *Legionella*.
- decyzje płatnicze za badania wody – 6, w tym 3 dla DPS za przekroczenia *Legionella sp.*

7. Sytuacje kryzysowe i podejmowane działania w związku z powodzią we wrześniu 2024 r.

W gminie Ziębice wodami powodziowymi zalane zostały 2 studnie (spośród 3) na ujęciu wody w Nieszkowie, zaopatrujące wodociąg Ziębice (18 miejscowości). W związku z możliwością dostania się zanieczyszczonej wody do sieci, woda nie nadawała się do spożycia. Wodę zastępczą dostarczano w opakowaniach jednostkowych i w cysternach. Jednocześnie prowadzono dezynfekcję wody i sieci oraz wykonywano badania kontrolne. Uruchomiono jedną studnię, która nie była zalana i zezwolono na spożywanie wody z wodociągu. Pozostałe 2 zalane studnie czyszczono i dezynfekowano oraz badano próbki wody. Na podstawie wyników badań w 2024 r. uruchomiono także drugą studnię, natomiast wobec trzeciej nadal prowadzono działania naprawcze.

W czasie powodzi zalane zostały tereny ujęć wody dla wodociągu Kamieniec Ząbkowicki, zlokalizowane przy rz. Nysie Kłodzkiej w Kamieńcu Ząbkowickim. Wodociąg zaopatruje w wodę gminę Kamieniec Ząbkowicki (13 miejscowości) i gminę Bardo (9 miejscowości). Ze względu na umiejscowienie studni w kopcach wyniesionych ponad teren, nie zostały one zalane, jednak w celu wykluczenia możliwości zanieczyszczenia wody, ujęcia wyłączono przed główną falą powodziową. W pierwszych godzinach po wyłączeniu ujęć, woda na sieć dostarczana była z rezerwy zgromadzonej w zbiornikach. Następnie wodociąg Kamieniec Ząbkowicki został przełączony na zasilanie z ujęcia wody w Czerwieńczycach w powiecie Kłodzkim. Zmiana źródła wody (zmiana kierunku przepływu, wahania ciśnienia wody) wpłynęła na wystąpienie krótkotrwałych i punktowych wtórnych zanieczyszczeń mikrobiologicznych oraz fizykochemicznych. Płukanie sieci i dezynfekcja doprowadziły do ustabilizowania się jakości wody na dobrym poziomie. Wystąpiły również pojedyncze spadki ciśnienia, czy awarie magistrali wodociągowych, które były na bieżąco usuwane.

Dodatkową sytuacją kryzysową na wodociągu Kamieniec Ząbkowicki było przerwanie sieci zlokalizowanej przy Nysie Kłodzkiej w kierunku Doboszowic, Pomianowa Górnego, Mrokocina i Chałupek. Miejscowości te pozbawione były wody do czasu wybudowania by-passu i wykonania badań próbek. Woda zastępcza dowożona była w zbiornikach na zgłoszenie mieszkańców.

W gminie Złoty Stok na skutek intensywnych deszczów wystąpił gwałtowny spływ wód opadowych na terenie leśnym powyżej Złotego Stoku, gdzie zlokalizowane są ujęcia drenażowe.

Uszkodzeniu uległy drenaże i rurociągi przesyłowe (podmycie gruntu i odkrycie rur) oraz zanieczyszczone zostały filtry żwirowe. Ponadto z powodu uszkodzeń infrastruktury, wyłączone zostało ujęcie powierzchniowe. W pierwszych godzinach po wyłączeniu ujęć wody, miejscowości Złoty Stok, Płonica i Błotnica zaopatrywane były ze zbiorników wody, a w tym czasie płukano sieć wodociągową z kierunku Kamieńca Ząbkowickiego, przygotowując się do dostarczania wody z wodociągu Kamieniec Ząbkowicki. Po ustąpieniu wód popowodziowych, przystąpiono do naprawy uszkodzeń i po wykonaniu badań kontrolnych, które potwierdziły dobrą jakość wody, ponownie rozpoczęto dostarczenie wody z ujęć drenażowych w Złotym Stoku.

W związku z powodzią we wrześniu 2024 r. i zgłoszonymi przez gminy zalanymi studniami przydomowymi, w ramach nadzoru sanitarnego zbadano jakość wody z 14 studni, z których korzystają gospodarstwa domowe nie mające dostępu do wody wodociągowej (9 w Chwalisławiu – wieś niezwodociągowana, 4 w Opolnicy – wieś częściowo zwodociągowana, 1 w Mąkolnie – wieś częściowo zwodociągowana). Dobra jakość wody była w 2 studniach, pozostałe 12 oceniono jako nie nadające się do spożycia. O wynikach badań, oprócz właścicieli studni, poinformowano również właściwych burmistrzów jako organy odpowiedzialne za zaopatrzenie mieszkańców w wodę. Do końca 2024 r. ocena jakości wody w tych studniach nie zmieniła się. Gminy dostarczały mieszkańcom wodę zastępczą w opakowaniach jednostkowych oraz organizowały czyszczenie i dezynfekcje studni.

V. INNE WYBRANE OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

1. Miasta i tereny wiejskie – gospodarka odpadami komunalnymi, usuwanie ścieków bytowych, szalety publiczne, zgłoszone interwencje

Na nadzorowanym terenie powiatu ząbkowickiego brak jest składowisk odpadów komunalnych. Odpady z terenu poszczególnych gmin, zbierane są przez podmioty zajmujące się ich zbiórką i wywożone na składowiska zlokalizowane poza terenem powiatu. Za odbiór odpadów odpowiadają poszczególne gminy. Prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów, co potwierdzono w trakcie kontroli nadzorowanych obiektów.

Nieczystości płynne z 5 miast (Ząbkowice Śl., Ziębice, Bardo, Złoty Stok, Kamieniec Ząbkowicki) oraz z 28 wsi odprowadzane są poprzez kanalizację do oczyszczalni ścieków. W pozostałych miejscowościach mieszkańcy posiadają przydomowe oczyszczalnie ścieków lub zbiorniki bezodpływowe, z których ścieki odprowadzane są do stacji zlewnych zlokalizowanych przy oczyszczalniach ścieków na terenie i poza powiatem ząbkowickim.

Z pośród 7 gmin w 4 prowadzone są szalety publiczne zlokalizowane przy parkingach lub w parkach.

W 2024 r. wpłynęło 8 wniosków, załatwianych we własnym zakresie:

- 2 wnioski dotyczyły nieprawidłowego stanu sanitarnego, nieprzyjemnych zapachów i/lub gromadzonych odpadów w mieszkaniach lub częściach wspólnych budynków – przeprowadzono postępowania wyjaśniające oraz oględziny pomieszczeń stwierdzając, że wnioski są bezzasadne,
- 1 wniosek dotyczył złego stanu wody z sieci wodociągowej – przeprowadzono postępowania wyjaśniające oraz pobrano próbki do badań z punktów kontrolnych, w wyniku przeprowadzonych czynności stwierdzono, że wniosek jest bezzasadny.
- 1 wniosek dotyczył nieprawidłowego stanu sanitarnego części wspólnych budynku oraz gromadzenia odpadów w częściach wspólnych budynków – przeprowadzono postępowania wyjaśniające oraz oględziny obiektu budowlanego stwierdzając, że wniosek jest zasadny i po przeprowadzonych przez właściciela nieruchomości czynnościach, postępowanie zostało umorzone,
- 1 wniosek dotyczył nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego w aptece zlokalizowanej na terenie objętym powodzią we wrześniu 2024 r. – w wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że wniosek jest bezzasadny,
- 1 wniosek dotyczył prowadzenie działalności kosmetycznej w budynku mieszkalnym bez przeprowadzenia zmiany sposobu użytkowania części obiektu budowlanego – przeprowadzono postępowanie wyjaśniające oraz oględziny pomieszczeń stwierdzając, że wniosek jest bezzasadny,
- 1 wniosek dotyczył prośby przeprowadzenia deratyzacji w budynku mieszkalnym będącym w pod zarządem zakładu komunalnego – po uzyskaniu informacji, że wniosek wpłynął również do zarządcy budynku stwierdzono, że wniosek jest bezzasadny,
- 1 wniosek, który wpłynął w grudniu 2024 r. dotyczył prowadzenia usług w zakresie medycyny estetycznej bez odpowiednich uprawnień – został pozostawiony do rozpatrzenia w kolejnym roku kalendarzowym.

2. Domy pomocy społecznej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ząbkowicach Śl. nadzoruje 7 domów pomocy społecznej. W 2024 r. wszystkie obiekty zostały skontrolowane, przeprowadzono 7 kontroli stanu sanitarnego i 4 kontrole jakości wody w zakresie bakterii Legionella.

W 2 obiektach stwierdzono uchybienia stanu technicznego, tj.: Dom Pomocy Społecznej ZAMEK w Opolnicy oraz Dom Pomocy Społecznej OLEŃKA w Bardzie. Dyrekcja zarządzająca ww. placówkami poinformowała o częściowym usunięciu stwierdzonych uchybień oraz o terminie planowanego wykonaniu pozostałych.

W 4 domach pomocy społecznej w ramach kontroli wewnętrznej zarządcy przeprowadzili badania wody ciepłej w kierunku oznaczeń bakterii *Legionella* sp. Wyniki badań opisano w rozdziale IV pkt. 5.

Spośród nadzorowanych 7 obiektów trzy po badaniach wody w dwóch kolejnych latach, potwierdzających spełnienie wymagań, są w 3 letnim cyklu badania wody ciepłej. Pozostałe 4 obiekty, ze względu na stwierdzenie skażenia w różnym stopniu, częstotliwość badań dostosowują do tabeli B załącznika nr 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. 2017 poz. 2294).

W ramach działań informacyjno-edukacyjnych właścicielom/zarządcom pisemnie przekazano zalecenia dotyczące profilaktyki wewnętrznych systemów wodociągowych wody ciepłej.

3. Placówki zapewniające całodobową opiekę i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Na terenie powiatu ząbkowickiego działają 4 placówki zapewniające całodobową opiekę. W 2024 r. wszystkie obiekty zostały skontrolowane, w 2 obiektach stwierdzono uchybienia w stanie technicznym, tj. Dom Emeryta i Rencisty ARKADIA w Opolnicy oraz Dom Seniora Pałac Tomice. Właściciele poinformowali o wykonaniu części uchybień oraz o terminie planowanego wykonaniu pozostałych.

W 3 obiektach w ramach kontroli wewnętrznej przeprowadzono badania wody ciepłej w kierunku oznaczeń bakterii *Legionella* sp.

W ramach działań informacyjno-edukacyjnych właścicielom/zarządcom pisemnie przekazano zalecenia dotyczące profilaktyki utrzymania wewnętrznych systemów wodociągowych wody ciepłej.

4. Zakłady fryzjerskie

W ewidencji znajdują się 72 zakłady fryzjerskie, z czego skontrolowano 31 obiektów, przeprowadzając 31 kontroli.

Podczas kontroli prowadzono działania edukacyjno-informacyjne w zakresie zagrożeń wynikających przy świadczeniu usług w zakresie: prawidłowej dezynfekcji powierzchni i narzędzi, zagrożeń HBV, HCV i HIV, deratyzacji posesji, szkodliwości palenia tytoniu, narażenia na radon na stanowiskach pracy.

W 2024 r. stwierdzono uchybienia stanu technicznego w 1 obiekcie w Ząbkowicach Śląskich. W trakcie roku właściciel wykreślił swoją działalność z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, w związku z powyższym nie przeprowadzono kontroli sprawdzającej zakładu.

5. Zakłady kosmetyczne

W ewidencji znajduje się 69 salonów, kontrolą objęto 49, wykonując 50 kontroli sanitarnych.

Prowadzono działania edukacyjno-informacyjne w zakresie zagrożeń przy świadczeniu usług, m.in. na temat przeprowadzania prawidłowej dezynfekcji zarówno powierzchni jak i narzędzi, przypominając o korzystaniu ze środków dezynfekujących o pełnym spectrum działania tj., bakterio-, wiruso-, grzybobójczym. Dodatkowo pozostawiano ulotkę dotyczącą wzrostu zachorowań HBV/HCV – działania prewencyjne.

Nieprawidłowości w stanie sanitarno-porządkowym stwierdzono w 6 obiektach w Ząbkowicach Śląskich. W 5 z nich stwierdzono niezastosowanie w praktyce zapisów procedur w kwestii częstotliwości przeprowadzania biologicznej kontroli skuteczności procesów sterylizacji. Wykonujących usługi ukarano mandatem karnym w wysokości 150 zł oraz 200 zł. Dodatkowo w jednym salonie kosmetycznym stwierdzono nieprawidłowość w stanie sanitarno-technicznym, z uwagi na brak bezpośredniego dostępu do umywalki z ciepłą i zimną wodą, tj. miejsca do higienicznego mycia rąk w pomieszczeniu usługowym. Nakazano usunięcie nieprawidłowości. Podczas kontroli sprawdzającej potwierdzono usunięcie nieprawidłowości. Na koniec roku obiekt oceniono pozytywnie.

W pozostałych kontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarnych ani uchybień technicznych, w związku z powyższym wszystkie obiekty w tej grupie oceniono pozytywnie.

6. Zakłady odnowy biologicznej i tatuażu

W ewidencji znajduje się 11 zakładów odnowy biologicznej (w tym 2 solarium) oraz 1 salon tatuażu. W 2024 roku objęto nadzorem 3 nowe obiekty z tej grupy tj.: solarium, tlenoterapia, studio zdrowia (masaże mechaniczne za pomocą urządzeń). Skontrolowano 4 obiekty, które były w dobrym stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym.

Właściciel solarium realizuje obowiązki zgodnie z zapisami ustawy z dnia 15 września 2017 roku *o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium* (Dz.U. 2017 poz. 2111).

Prowadzono działania edukacyjno-informacyjne w zakresie zagrożeń wynikających przy świadczeniu usług, m.in. w zakresie dezynfekcji sprzętu i powierzchni zagrożeń HBV, HCV i HIV oraz deratyzacji posesji.

W 2024 r. w 1 zakładzie odnowy biologicznej w ramach kontroli wewnętrznej przeprowadzono badanie wody ciepłej w kierunku oznaczeń bakterii *Legionella sp.*, które nie wykazało przekroczeń wartości bakterii *Legionella sp.*

7. Zakłady świadczące łącznie różne usługi upiększające ciało (np. zakład fryzjersko - kosmetyczny lub kosmetyczny i odnowy biologicznej)

W ewidencji znajduje się 8 zakładów, w których świadczone są więcej niż jedna usługa, w tym usługi odnowy biologicznej – solarium przy kosmetyczkach i fryzjerkach.

Skontrolowano 3 solaria przy fryzjerze, oraz 3 solaria w zakładach kosmetycznych. Dodatkowo kontrolą objęto jeden zakład kosmetyczno-fryzjerski. Stan skontrolowanych zakładów prawidłowy. Obowiązki przed następstwami korzystania z solarium są przez właścicieli realizowane.

8. Cmentarze i domy przedpogrzebowe

W ewidencji znajduje się 38 cmentarzy. W 2024 r. skontrolowano 6 obiektów w trakcie 5 kontroli, z czego wszystkie to cmentarze parafialne zarządzane przez parafie rzymskokatolickie. W związku z powodzią we wrześniu 2024 r. przeprowadzono wizytację na Cmentarzu w Przyłęku w związku z zalaniem wodami powodziowymi. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Wszystkie zanieczyszczenia zostały zebrane i złożone w wyznaczonym miejscu. Dodatkowo wydano zalecenie z informacją w jaki sposób bezpiecznie wykonywać czynności porządkowych na terenie cmentarza parafialnego w Przyłęku, które zostało umieszczone na tablicy przy wejściu na cmentarz. Pozostałe cmentarze w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i technicznym.

W ewidencji znajduje się 5 obiektów, z czego 2 przy cmentarzach komunalnych w Ziębicach i Ząbkowicach Śląskich oraz 2 przy zakładach pogrzebowych. Kontrolą objęto 1 dom przedpogrzebowy przy zakładzie pogrzebowym w Ząbkowicach Śląskich. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

VI. ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE

1. Ocena środowiska pracy

W 2024 r. w ewidencji PPIS w Ząbkowicach Śl. w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy znajdowało się 186 obiektów – łącznie posiadających 5267 pracowników na umowę o pracę. W ramach nadzoru nad higieną i warunkami zdrowotnymi w środowisku pracy przeprowadzono 129 kontroli sanitarnych w 98 zakładach pracy działających na terenie powiatu ząbkowickiego.

W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli uchybieniami higieniczno-sanitarnymi wydano w sumie 114 decyzji administracyjnych, w tym 60 decyzji merytorycznych z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego, 54 decyzji płatniczych oraz 1 postanowienie dot. sprostowania pomyłki.

Wydano również 14 decyzji w sprawie chorób zawodowych (stwierdzających chorobę lub o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej), 7 decyzji umarzających postępowanie administracyjne w stosunku do byłych pracodawców i 16 postanowień dotyczących terminu załatwienia sprawy w tym zakresie oraz przeprowadzono 16 dochodzeń epidemiologicznych, w tym 2 na prośbę innych Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych.

Uchybienia stwierdzone podczas kontroli to między innymi:

- przekroczenia NDN/NDS czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- brak lub nieaktualny program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do zminimalizowania ryzyka zawodowego związanego z przekroczeniami NDN/NDS czynników szkodliwych,
- brak kontrolnych pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- brak wpisów w kartach i rejestrach czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy,
- brak lub nieprawidłowości w ocenie ryzyka zawodowego, w tym nieuwzględnienie narażenia na czynniki chemiczne, rakotwórcze lub biologiczne występujące w środowisku pracy,
- brak aktualnego spisu wszystkich stosowanych na zakładzie substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie,
- brak udostępnionych do wglądu dla pracowników aktualnych kart charakterystyk wszystkich stosowanych substancji/mieszanin chemicznych na terenie zakładu pracy,
- brak aktualnych kart charakterystyk wszystkich stosowanych substancji/mieszanin chemicznych na terenie zakładu pracy, w których zawarte są dane niezbędne do właściwej oceny konieczności wdrożenia zalecanych środków kontroli ryzyka oraz zastosowania ewentualnych środków zapewniających pracownikom ochronę ich zdrowia i życia,
- kontrolne pomiary czynnika rakotwórczego wykonane w terminie niezgodnym z rozporządzeniem,
- brak rejestru prac i rejestru pracowników narażonych na proces technologiczny, w którym dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- brak przesłanej rocznej informacji do właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego oraz właściwego okręgowego inspektora pracy o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,

- przekroczenie dopuszczalnego terminu (do 15 stycznia) wysłania informacji rocznej, dotyczącej prac i pracowników narażonych na czynnik rakotwórczy lub mutagenny do DPWIS oraz OIP za rok 2023,
- dane zawarte w informacji rocznej dot. procesu technologicznego rakotwórczego lub mutagennego za rok 2023 r. wysłanej do DPWIS we Wrocławiu, niezgodne z wpisami w rejestrach prac i pracowników narażonych na czynnik rakotwórczy,
- brak aktualnych wpisów w rejestrze prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- brak aktualnych wpisów w rejestrze pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- brak klasyfikacji i wykazu szkodliwych czynników biologicznych na stanowiskach pracy,
- brak w wykazie czynników biologicznych informacji o potencjalnym działaniu toksycznym lub alergizującym,
- brak rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwego czynnika biologicznego, należącego do grupy 3,
- brak rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwego czynnika biologicznego, należącego do grupy 3,
- brak dokumentacji potwierdzającej zlecenie przez pracodawcę wykonywania prac związanych z narażeniem na kontakt ze szkodliwym czynnikiem biologicznym, zakwalifikowanym do grupy 3, pracownikom właściwie zabezpieczonym, w tym uodpornionym przy użyciu dostępnych szczepionek,
- zły stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń pracy (lakierni, magazynów i pomieszczeń socjalnych (higieniczno-sanitarnych, szatni, jadalni, natrysków i toalet)).

W czasie kontroli przeprowadzonych w 2024 r. nie stwierdzono uchybień, które skutkowałyby unieruchomieniem stanowiska, oddziału lub zakładu pracy. Nie nałożono również mandatów karnych.

2. Chemikalia – wprowadzanie do obrotu i stosowanie w działalności zawodowej

W 2024 r. pod nadzorem PPIS w Ząbkowicach Śl. w zakresie chemikaliów wpisanych w ewidencję było 48 podmiotów produkujących oraz udostępniających mieszaniny chemiczne, produkty biobójcze, prekursory narkotykowe, produkty kosmetyczne oraz 91 obiektów stosujących chemikalia w swojej działalności zawodowej.

W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami przeprowadzono 22 kontrole sanitarne w obiektach stosujących chemikalia.

W tym zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak aktualnego spisu wszystkich stosowanych na zakładzie substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie,
- brak udostępnionych do wglądu dla pracowników aktualnych kart charakterystyk wszystkich stosowanych substancji/mieszanin chemicznych na terenie zakładu pracy,
- brak aktualnych kart charakterystyk wszystkich stosowanych substancji/mieszanin chemicznych na terenie zakładu pracy, w których zawarte są dane niezbędne do właściwej oceny konieczności wdrożenia zalecanych środków kontroli ryzyka oraz zastosowania ewentualnych środków zapewniających pracownikom ochronę ich zdrowia i życia.

W ramach nadzoru w zakresie czynników biobójczych przeprowadzono 24 kontrole, w tym 24 kontrole w obiektach wprowadzających do obrotu produkty biobójcze oraz 0 w zakresie stosowania produktów biobójczych. Podczas kontroli oceniano również karty charakterystyki oraz oznakowanie opakowań preparatów chemicznych. W ewidencji na terenie powiatu ząbkowickiego znajduje się jeden podmiot odpowiedzialny za wprowadzanie produktów biobójczych do obrotu, tzw. pierwszy wprowadzający. Podczas kontroli prowadzonych w powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości i nie wydano decyzji administracyjnych.

W ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 w ewidencji znajdują się 2 podmioty wprowadzające do obrotu prekursory narkotykowe kat. 2 i 3 na zasadzie pośrednictwa. Ponadto nadzorem objęte są podmioty stosujące prekursory, w tym głównie szkoły podstawowe i ponadpodstawowe 10 obiektów (z uwagi na przeprowadzane doświadczenia w pracowniach chemicznych) oraz zakłady pracy (np. pływalnia). Prowadzony jest systematyczny monitoring legalnego użycia prekursorów narkotykowych przez podmioty. W 2024 r. nie przeprowadzono kontroli, nie wydano decyzji. W 2024 r. nie prowadzono postępowań administracyjnych związanych z wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Nie wydawano decyzji w tym zakresie. W 2024 r. otrzymano zgłoszenia podejrzeń zatruc/zatruc środkami zastępczymi lub substancjami psychoaktywnymi od podmiotu wykonującego działalność leczniczą – ogółem 3 zgłoszenia.

3. Ocena narażenia zawodowego

Na terenie powiatu ząbkowickiego w 32 obiektach stwierdza się w środowisku pracy przekroczenia obowiązujących norm czynników szkodliwych dla zdrowia.

W warunkach szkodliwych związanych z przekroczeniami NDS/NDN czynników szkodliwych pracują ogółem 416 osoby (387 osób w przekroczeniach czynników fizycznych (hałas, wibracje), 33 osoby w nadmiernym zapyleniu oraz 4 osoby w przekroczeniach czynników chemicznych). Niektóre osoby pracują w przekroczeniach kilku czynników szkodliwych dla zdrowia (np. hałas i zapylenie lub hałas i wibracje). Dominującym czynnikiem szkodliwym w środowisku pracy jest nadal ponadnormatywny hałas. Mimo tego w 2024 r. nie stwierdzono chorób zawodowych spowodowanych szkodliwym działaniem tego czynnika.

W zakładach pracy, w których występują przekroczenia NDS/NDN czynników szkodliwych dla zdrowia, pracodawcy w celu zminimalizowania ryzyka zawodowego z tym związanego, opracowują i wprowadzają w życie program działań organizacyjno-technicznych, w tym zapewniają pracownikom ochrony zbiorowe (np. kurtyny, obudowy maszyn, skuteczną wentylację) i ochrony indywidualne, w tym: ochronniki słuchu, maseczki przeciwpyłowe, rękawice lub wkładki antywibracyjne oraz specjalne kombinezony. Wyposażają również pracowników w odzież roboczą chroniącą przed czynnikami uciążliwymi występującymi w miejscu pracy: zimnem, wilgocią, brudem, itp..

Innymi szkodliwymi czynnikami występującymi w środowisku pracy są czynniki biologiczne. Obecnie w ewidencji Stacji znajduje się 95 zakładów, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne. W roku sprawozdawczym skontrolowano 47 zakładów, w których w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne pracuje 863 osoby, w tym w narażeniu na czynniki biologiczne należące do gr. 3 zagrożenia pracuje 558 osób. W tej grupie znajdują się między innymi pracownicy służby zdrowia, leśnictwa, pracownicy oczyszczalni ścieków i zakładów komunalnych, pracownicy przemysłu spożywczego, w tym młynów zbożowych i piekarni oraz pracownicy przemysłu mięsnego, pracownicy zakładów pogrzebowych, pracownicy kolei państwowych. W zakresie nadzoru nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi przeprowadzono w roku sprawozdawczym 60 kontroli. Wydano 8 decyzji w zakresie czynników biologicznych.

Z analizy środowiska pracy zakładów znajdujących się w ewidencji naszej stacji wynika, że w 53 nadzorowanych obiektach występuje narażenie na szkodliwe czynniki lub procesy o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. Są to w większości stacje paliw, w których pracownicy mają kontakt z benzenem oraz zakłady stolarskie, w którym ze względu na proces technologiczny zatrudnieni pracownicy są narażeni na pył drewna. Do tej grupy zaliczono również prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną, spaliny emitowane z silników Diesla oraz na szkodliwe działanie benzyny niskowrzącej, benzyny do lakierów i formaldehydu. Do tej grupy również wlicza się pracowników narażonych na czynniki reprotoksycznym, np. w postaci tlenku węgla.

W związku z tym, w porównaniu do lat ubiegłych, liczba zakładów z czynnikiem rakotwórczym wzrosła z 41 (w 2023 r.) do 53 zakładów w roku sprawozdawczym.

Obecnie w 16 skontrolowanych zakładach pracuje w kontakcie lub w narażeniu na szkodliwy czynnik rakotwórczy, mutagenny lub reprotoksyczny ogółem 447 osób, w tym 390 mężczyzn (w 2023 r. narażonych było 268 osób).

W przeszłości na terenie powiatu ząbkowickiego istniał zakład: Huta „Szklary” w Szklarach (całkowita likwidacja zakładu w styczniu 2001 r.), w którym pracownicy byli narażeni na szkodliwe działanie pyłów zwłókniających pochodzenia krzemowo-azbestowego zawierających wolną krystaliczną krzemionkę i azbest. Do tej pory u byłych pracowników tego zakładu są stwierdzane choroby zawodowe związane z chorobami płuc, w tym w postaci pylic płuc azbestowych i krzemowych, zgrubień opłucnej oraz chorób nowotworowych płuc.

Obecnie na terenie powiatu ząbkowickiego podmioty prowadzące działalność gospodarczą nie stosują surowców zawierających azbest. Na naszym terenie azbest występuje głównie w postaci eternitowych poszyc dachowych.

W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli warunków pracy osób zatrudnionych przy zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

W ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi na terenie nadzorowanym przez PSSE w Ząbkowicach Śląskie ewidencją objęto 16 obiektów zajmujących się obrotem i 2 podmioty wytwarzające i konfekcjonujące produkty kosmetyczne. W tym zakresie przeprowadzono 2 kontrole w obiektach zajmujących się obrotem produktów kosmetycznych (sklepy) i 2 kontrole u producentów produktów kosmetycznych, nie pobierano próbek produktów kosmetycznych do badań mikrobiologicznych w 2024 r. Nie wydano żadnych decyzji merytorycznych w tym zakresie.

4. Choroby zawodowe

W 2024 roku wpłynęły 3 zgłoszenia podejrzeń chorób zawodowych, przeprowadzono 16 dochodzeń/wizytacji (w tym 2 dla innych PSSE) oraz wydano 14 decyzji, w tym 7 dotyczących stwierdzenia choroby zawodowej i 7 dot. braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, dodatkowo wydano 7 decyzji umarzających postępowanie administracyjne w stosunku do pracodawców gdzie nie występowało narażenie zawodowe. W tym zakresie wydano również 16 postanowień dotyczących terminu załatwienia sprawy oraz sporządzono 44 karty oceny narażenia zawodowego.

Wydane decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej dotyczyły następujących chorób:

- pylice płuc – pylica krzemowa - wydano 1 decyzję – chorobę rozpoznano u pracownika kopalni,

- pylice płuc – pylica azbestowa - wydano 1 decyzję – chorobę rozpoznano u pracownika huty,
- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza – wydano 4 decyzje – choroba rozpoznana u pracowników nadleśnictwa,
- przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie nadkłykcia bocznego i przyśrodkowego kości ramiennej – wydano 1 decyzję – choroba rozpoznana u pracownika zakładu produkcyjnego (monter-skalowacz-zgrzewacz-praser-lutowacz).

VII. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI

W zakresie bezpieczeństwa żywności w 2024 roku skontrolowano 434 obiektów spośród 1425 zarejestrowanych, gdzie przeprowadzono łącznie 667 kontrole (w tym 77 kontroli granicznych). Pobrano 182 próbek żywności do badań laboratoryjnych. Wydano 441 decyzji administracyjnych (w tym 118 decyzji w wyniku naruszenia wymagań higienicznych oraz dotyczących poprawy stanu technicznego, 54 decyzji zatwierdzających oraz 269 decyzji płatniczych), a za zły stan sanitarny nałożono 43 mandatów karnych na kwotę 11 750 zł.

Na terenie powiatu ząbkowickiego zarejestrowanych jest 1426 obiektów w następujących grupach:

- obiekty obrotu żywnością – 244,
- obiekty produkcji żywności – 876 (w tym produkcja pierwotna i dostawy bezpośrednie, RHD - 833),
- obiekty produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością – 10,
- zakłady żywienia zbiorowego – 200 (w tym obiekty żywienia zbiorowego zamkniętego - 70),
- środki transportu – 96.

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywności i żywienia jest bardzo zróżnicowany. Wynika to przede wszystkim z faktu, że przedsiębiorstwa działające rynku, w szczególności spożywczym, stanowią obszerną grupę zakładów produkcyjnych, usługowych, handlowych, transportowych, żywienia zbiorowego oraz związanych z funkcjonowaniem obiektów użyteczności publicznej (szpitale, żłobki, przedszkola, szkoły, domy opieki), zróżnicowaną skalą i etapem poprowadzonej działalności. Na terenie powiatu działają zarówno obiekty nowoczesne, jak i stare (zwłaszcza w mieście o zwartej zabudowie) oraz małe (sklepy w rejonach wiejskich) i duże (obiekty handlowe typu super – i hipermarkety, dyskonty spożywcze).

Przy ocenie warunków sanitarnych kontrolowanych zakładów brano pod uwagę kryteria oceny sanitarnej obiektów żywności i żywienia, tj. m.in. stan higieniczny i wpływający na niego stan techniczny i porządkowy pomieszczeń, wyposażenia oraz otoczenia zakładu, jakość i identyfikowalność surowców wykorzystywanych do produkcji, jakość wody stosowanej do przygotowywania żywności, stan zdrowia personelu pracującego w kontakcie z żywnością, gospodarka odpadami, wdrożenie i stosowanie systemów kontroli wewnętrznej odpowiednio do rodzaju działalności: dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) lub systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP).

W 2024 roku pobrano do badań laboratoryjnych 182 próbki w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu. Zdyskwalifikowano 5 próbek lodów z automatu o smaku śmietankowo-waniliowym z powodu niewłaściwych parametrów mikrobiologicznych.

Próbki zostały pobrane w następujących grupach zakładów: automaty do lodów – 10 próbek, wytwórnie tłuszczów – 1 próbka, piekarnie – 1 próbka, ciastkarnie – 5 próbek, przetwórnice owocowo-warzywne – 8 próbek, zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego – 5 próbek, producenci pierwotni – 4 próbki, inne wytwórnie żywności – 1 próbka, sklepy spożywcze – 132 próbki, apteki – 2 próbki, inne obiekty obrotu żywnością – 7 próbek, miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością – 1 próbka, zakłady żywienia zbiorowego – 5 próbek. Probki zostały dostarczone do laboratoriów i przebadane w następujących kierunkach:

- Państwowy Instytut Weterynaryjny - PIB Puławy:
 - antybiotykooporność – 2 próbki.
- WSSE Wrocław:
 - pozostałości pestycydów – 7 próbek,
 - materiały i wyroby do kontaktu z żywnością – 3 próbki,
 - metale – 14 próbek,
 - histamina – 9 próbek,
 - mikrobiologia – 96 próbek,
 - mikotoksyny – 9 próbek,
 - ocena sensoryczna, organoleptyczna - 1 próbka (w ramach skargi konsumenckiej).
- WSSE Poznań:
 - GMO – 2 próbki,
 - azotany – 2 próbki.
- WSSE Kielce:
 - WWA- 2 próbki.

- WSSE Kraków:
 - zawartość witamin, składników mineralnych i znakowanie – 4 próbki.
- WSSE Opole:
 - substancje dodatkowe – 11 próbek,
 - parametry jęlczenia – 1 próbka.
- WSSE Rzeszów:
 - wykrywanie napromieniowania – 2 próbki.
- WSSE Szczecin:
 - gluten – 2 próbki.
- WSSE Białystok:
 - metanol, cyjanowodór, karboaminian etylu – 1 próbka.
- WSSE Bydgoszcz:
 - pozostałości pestycydów – 2 próbki.
- WSSE Warszawa:
 - pozostałości pestycydów – 1 próbki.
- WSSE Łódź:
 - pozostałości pestycydów – 2 próbki.
- WSSE Gorzów Wlkp.:
 - akryloamid – 3 próbki.
- WSSE Gdańsk:
 - atropina, skopolamina – 3 próbki.
- PSSE Ząbkowice Śląskie:
 - znakowanie – 2 próbki.
- Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH w Warszawie:
 - mikotoksyny – 1 próbka.

1. Obiekty produkcji i obrotu żywności oraz żywienia zbiorowego

a) Zakłady produkcji żywności

Na terenie powiatu ząbkowickiego zarejestrowanych jest 876 zakładów produkcji żywności: 2 wytwórnie lodów, 3 automaty do lodów, 1 wytwórnia tłuszczów, 8 piekarni, 4 ciastkarnie, 1 przetwórnia owocowo-warzywna, 2 zakłady garmażeryjne, 4 zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego, 5 innych wytwórni żywności, 13 producentów żywności w warunkach domowych, 833 rolników w ramach produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich oraz RHD). Przeprowadzono łącznie 74 kontroli w zakładach. Dodatkowo w ramach urzędowej kontroli żywności pobrano do badań laboratoryjnych 35 próbek środków spożywczych.

W tej grupie obiektów wydano 19 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie uchybień sanitarnych, a najczęściej występującymi uchybieniami były:

- nieprawidłowy stan techniczny sufitów i ścian w pomieszczeniach produkcyjnych,
- urządzenia i sprzęt produkcyjny w złym stanie technicznym,
- brak aktualnych wyników badań gotowego wyrobu produkowanego przez zakład,
- brak bieżącej ciepłej wody, brak potwierdzenia jakości wody stosowanej w zakładzie,
- brak aktualnych szkoleń zatrudnionego personelu w zakresie GHP/GMP i HACCP.

Na szczególną uwagę zasługują:

— Silesian Grain Sp. z o.o. w Ziębicach, który zajmuje się przemiałem ziarna kukurydzy na mąkę i kasze z przeznaczeniem do dalszego przetwarzania dla przemysłu spożywczego. Produkty te mają zastosowanie głównie jako: substytuty słoju jęczmiennego w browarnictwie, surowiec do produkcji chrupków kukurydzianych czy snacków itd. Zakład zatrudnia 43 osoby. Zakład łączy nowoczesną technologię i doskonałe warunki uprawy kukurydzy jakie znajdują się na Dolnym Śląsku. Swoje produkty sprzedaje na teren całego kraju, do krajów UE (Niemcy, Czechy, Włochy, Francja) oraz do krajów trzecich (Jordania, Izrael). Młyn wdrożył i pracuje zgodnie z systemem jakości HACCP. Silesian Grain dzięki przynależności do Grupy Ziębice ma zapewnione stałe dostawy ziarna kukurydzy o jakości odpowiedniej dla przemysłu spożywczego. Stan czystości i porządku był bez zastrzeżeń.

— Silesian Flour Sp. z o.o. w Ziębicach działający od 13 października 2015 r. w zakresie: przetwarzania mąk (mąka pszenna, mąka kukurydziana) w celu uzyskania produktów o zmodyfikowanej lepkości, wilgotności i granulacji z przeznaczeniem do dalszego przetwarzania w przemyśle spożywczym. Maksymalna wielkość produkcji: 60 ton/dobę. Wyroby są sprzedawane na teren Polski, do krajów UE (Holandia, Belgia) oraz do krajów trzecich (Jordania). Gotowe wyroby pakowane są w worki typu big-bag 1000 kg lub papierowe a' 25 kg. Wyroby zakładu są stosowane przez odbiorców do produkcji np. makaronów, panierek. Dodatkowo w 2017 r. uruchomiono w zakładzie dodatkową linię produkcyjną mieszanek produktów przemiału ziarna kukurydzy i pszenicy z innymi środkami spożywczymi (sól, pietruszka suszona nać, pieprz biały mielony). Maksymalna wydajność linii produkcyjnej: 24 tony/dobę. Mieszanki przeznaczone są do dalszego przetwarzania przez odbiorców przemysłu spożywczego (np. panierki do ryb, mięsa drobiowego). Zakład wdrożył certyfikowane systemy: HACCP, BRC.

Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną z arkuszem oceny zakładu produkcji żywności oraz 7 kontroli granicznych na wnioszek strony dot. eksportu. W 2024 r. nie nakładano mandatów karnych na kierujących zakładami. Stan czystości i porządku był bez zastrzeżeń.

— Zakład Masfrost „Ziębice” Sp. z o. o. w Ziębicach jest producentem mrożonych warzyw i mieszanek warzywnych (por, seler, marchew, groszek zielony, brukselka, pietruszka, kalafior, fasolka szparagowa, kukurydza, bób). Produkty pakowane są w opakowania z tworzywa sztucznego (sprzedaż detaliczna od 400 g do 2.5 kg: 400, 450, 500, 600, 1kg, 2 kg, 2,5 kg), kartony z wkładem PE - 10 kg, opakowania papierowe z wkładką PE (15, 20, 25 kg). Towar przeznaczony jest na rynek krajowy dla dużych sieci handlowych (Netto), kraje UE (Niemcy, Holandia, Słowacja, Czechy, Węgry, Belgia) oraz na export: Zjednoczone Emiraty Arabskie, Republika Południowej Afryki, Kolumbia i Kanada. Wielkość produkcji jest zmienna i zależna od zamówień, dostępności surowca, warunków atmosferycznych. Wykorzystywane surowce pozyskiwane są od kontraktowanych plantacji powiatu ząbkowickiego lub kupowane do konfekcjonowania z innych zakładów. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną z arkuszem oceny zakładu produkcji żywności oraz 70 kontroli granicznych na wniosek strony dot. exportu. Wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą poprawy stanu technicznego zakładu. Zakład zatrudnia w sezonie 180 osób. Nie nakładano mandatów karnych. Dodatkowo pobrano do badań laboratoryjnych 8 próbek w zakładzie. Zakład opracował i wdrożył zasady systemu HACCP.

b) Zakłady obrotu żywnością

W grupie obrotu żywnością zewidencjonowano 340 obiektów, w tym: 180 sklepów, 5 kiosków, 2 magazyny hurtowe, 96 środków transportu, 1 obiekt ruchomy, 41 innych obiektów obrotu żywnością i 15 aptek.

W tej grupie obiektów prowadzono kontrole kompleksowe wg arkusza oceny stanu sanitarnego zakładu obrotu żywnością oraz kontrole sprawdzające i tematyczne/interwencyjne oraz w związku z powiadomieniami alarmowymi w ramach systemu RASFF.

Przeprowadzono 284 kontroli oraz wydano 50 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie uchybień sanitarnych. Dodatkowo w ramach urzędowej kontroli żywności pobrano do badań laboratoryjnych 141 próbek środków spożywczych wprowadzanych do obrotu. Za zły stan sanitarny nałożono 33 mandaty karne na kwotę 8450 zł.

Podczas kontroli sprawdzano stan sanitarno-higieniczny, techniczny, higienę osobistą zatrudnionych pracowników, orzeczenia lekarskie, magazynowanie środków spożywczych, ciągłość łańcucha chłodniczego, segregację żywności, znakowanie żywności oraz dokumentację w ramach systemu HACCP i identyfikację produktów spożywczych w szczególności mięsa i wędlin.

Dodatkowo szczególną uwagę zwracano na sposób zagospodarowania produktów przeterminowanych i odpadów oraz na sprzedaż żywności nieopakowanej.

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami w tej grupie obiektów były:

- brak zachowanej higieny magazynowania i sprzedaży żywności,
- nieprawidłowy stan sanitarny i techniczny pomieszczeń oraz urządzeń,
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich zatrudnionego personelu,
- nieprawidłowy stan sanitarny bezpośredniego otoczenia obiektu,
- brak prawidłowej odzieży ochronnej zatrudnionego personelu,
- nieprawidłowe warunki przechowywania żywności w urządzeniach chłodniczych,
- brak bieżących zapisów z zakresu GHP oraz systemu HACCP.

c) Zakłady żywienia zbiorowego

W grupie zakładów żywienia zbiorowego w 2024 roku w ewidencji było 200 zakładów, w tym 130 zakładów żywienia zbiorowego otwartego oraz 70 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego, w których przeprowadzono 225 kontroli oraz wydano 49 decyzji administracyjnych nakazujące usunięcie uchybień sanitarnych. Za zły stan sanitarny nałożono 9 mandatów karnych na kwotę 3 000 zł. Dodatkowo kontrolą objęto przede wszystkim zakłady zbiorowego żywienia wysokiego ryzyka, wytypowane na podstawie przeprowadzonej analizy zagrożeń i ich wpływu na zdrowie ludzi oraz zgłaszane w ramach interwencji przez konsumentów, dotyczących:

- niewłaściwej jakości zdrowotnej produktów wykorzystywanych przy produkcji;
- niewłaściwej higieny personelu i nieprzestrzegania higieny podczas produkcji posiłków;
- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego zakładu;
- niewłaściwej gospodarki odpadami.

W tej grupie obiektów prowadzono postępowania administracyjne na stan techniczny pomieszczeń, sprzętu produkcyjnego, na badanie wyrobu gotowego nietrwałego mikrobiologicznie oraz opracowanie procedur opartych na zasadach systemu HACCP.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli:

- nieprawidłowy stan techniczny,
- brak czystości bieżącej,
- niewłaściwe warunki przechowywania żywności, w tym brak segregacji,
- brak orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych,
- brak przestrzegania procedur i instrukcji opracowanych w ramach GHP/GMP systemu HACCP, brak wymaganych procedurami zapisów;
- brak potwierdzenia jakości wody stosowanej w zakładzie.

Dodatkowo podczas kontroli przeprowadzanych w jednostkach systemu oświaty sprawdzano realizację wymogów zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 roku w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Nieprawidłowości z powyższego zakresu omawiano z osobami odpowiedzialnymi w jednostkach systemu oświaty podczas przedstawiania wyników kontroli. Ze względu na reorganizację placówek oświatowych wzrasta tendencja likwidacji produkcji posiłków na rzecz usług cateringowych.

d) Wytwórnice materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością

Wg ewidencji zarejestrowane były 3 zakłady produkujące opakowania do żywności oraz wyroby do kontaktu z żywnością;

- Netplast Sp. z o. o. Rynek 1, 57-250 Złoty Stok – produkcja opakowań do żywności z siatki polietylenowej. Zakład działa sezonowo w zależności od złożonych zamówień,
- FORTUNA ul. Kamieniecka 104, 57-200 Ząbkowice Śląskie – produkcja uszczeltek i gumek do słoików (wecków) z silikonu i kauczuku. Zakład działa sezonowo w zależności od złożonych zamówień.
- Dodatkowo w roku 2024 r. został zarejestrowany zakład: KENT-PAK Opakowania Sp. z o.o. 57-256 Bardo, ul. Fabryczna 18 – produkcja materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością z papieru/tektury. Opakowania standardowe, opakowania wystawowe typu STAND oraz opakowania typu SRP Shelf – ready packaging to gama opakowań gotowych do wystawienia na regale sklepowym.

Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne w zakładach. Nie nakładano mandatów karnych.

e) Miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością

Przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych. Nie stwierdzono uchybień, nie prowadzono postępowania administracyjnego. Dodatkowo pobrano do badań laboratoryjnych 1 próbkę – wyniki prawidłowe.

Przy okazji kontroli zakładów miejsc obrotu dokonywano sprawdzenia i oceny prawidłowości prowadzenia dokumentacji i zapisów stosując jako materiał pomocniczy dostępne listy pytań kontrolnych dla zakładów produkcji materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością z tworzyw sztucznych, wyrobów ceramicznych oraz dla materiałów i wyrobów, dla których nie ustanowiono przepisów szczegółowych, a także listę pytań kontrolnych dla zakładów obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Kontrola obejmowała sprawdzenie dokumentacji poświadczającej bezpieczeństwo wyrobów oferowanych do sprzedaży, traceability, oznakowanie, deklaracje zgodności, dokumenty towarzyszące, warunki sanitarne miejsc sprzedaży.

VIII. OBIEKTY I TRASY TURYSTYCZNE

W powiecie ząbkowickim znajdują się następujące miejscowości o znaczeniu turystycznym: Ząbkowice Śląskie, Ziębice, Złoty Stok, Bardo, Srebrna Góra, Kamieniec Ząbkowicki i Henryków. Przez gminę Ząbkowice Śląskie i Bardo przebiega droga krajowa nr 8, będąca kluczowym szlakiem komunikacyjnym w kierunku bogatej w atrakcje turystyczne Kotliny Kłodzkiej. Znaczna część turystów docenia walory turystyczne miejscowości naszego powiatu, takie jak ruiny zamku i Krzywą Wieżę w Ząbkowicach Śląskich, Neogotycki Pałac w Kamieńcu Ząbkowickim, monumentalną Twierdzę Srebrnogórską i Opactwo Cysterskie w Henrykowie czy sanktuarium w Bardzie. W sezonie letnim kontrole skierowane były głównie na stan sanitarny bazy noclegowej oraz miejsc wypoczynku i rekreacji wodnej.

1. Obiekty produkcji i obrotu żywności oraz żywienia zbiorowego

Na terenie gmin powiatu ząbkowickiego znajdują się obiekty żywienia zbiorowego ważne ze względu na lokalizację przy trasach turystycznych o zwiększonym ruchu w sezonie letnim. Najważniejsze dla ruchu turystycznego są gminy: Ząbkowice Śląskie, Ziębice, Bardo, Złoty Stok, Kamieniec Ząbkowicki i Stoszowice.

W Bardzie nadzorem sanitarnym związanym z ruchem turystycznym objęto następujące obiekty:

- Dom Wypoczynkowy „BRIDO” w Bardzie, ul. Grunwaldzka 41,
- Restauracja-Zajazd „Hajduk” w Bardzie, Opolnica 51,
- Dom Wczasów Dziecięcych, Bardo, ul. Polna 10,
- Hotel „BARDO” w Bardzie, ul. Lipowa 5,
- Mała gastronomia, parking leśny, Dębowina,
- Pizzeria Verona w Bardzie, ul. Główna 14,
- Restauracja „Dębowina”, Dębowina 2,
- Bar „Pyza” Bardo, ul. Główna 20-22,
- Stacja Smaku, Bardo, ul. Kolejowa 15,
- Bardzkie Pierniki Fabryka, Bardo, Rynek 4,
- SKI RAFT w Bardzie, ul. Skalna,
- P&W Sport - Punkt małej gastronomii w Bardzie ul. Grunwaldzka.

Duże znaczenie turystyczne posiada miasto Złoty Stok z udostępnioną do zwiedzania turystom nieczynną kopalnią złota, parkiem linowym oraz trasami rowerowymi.

Przez gminę Złoty Stok przebiega droga krajowa nr 46 łącząca województwa południowe i południowo-wschodnie z Kotliną Kłodzką, stanowiąc ważny szlak komunikacyjny.

Ważniejsze dla miejscowości obiekty żywienia i żywności objęte nadzorem sanitarnym to:

- Pizzeria „Palermo” w Złotym Stoku, ul. Polna 3,
- Zajazd „Darz Bór” w Złotym Stoku,
- Karczma „W Starej Kuźni” w Złotym Stoku, ul. Złota 7,
- Żywnienie Zbiorowe w Złotym Stoku, ul. Chemików 8,
- Bar „Apetit” w Złotym Stoku, ul. Kłodzka 1,
- Pensjonat EL-TAN, Laski 15,
- „Leśna Dolina”, Złoty Stok, ul. Traugutta 8a,
- „ZŁOTY JAR” Złoty Stok, ul. Złota 24,
- Gastronomia na stacji paliw PIEPRZYK, Złoty Stok, ul. Romualda Traugutta 6,
- Gastronomia na stacji paliw „ORLEN” w Złotym Stoku, ul. Sudecka 22.

Znaczenie turystyczne posiada także gmina Stoszowice, w związku z walorami turystycznymi miejscowości Srebrna Góra, posiadającej dużą bazę noclegowo-gastronomiczną. Od kilku lat notowany jest tutaj zwiększony ruch turystyki rowerowej ze względu na trasy rowerowe.

Skontrolowano tutaj ważniejsze dla bezpieczeństwa żywienia i żywności obiekty:

- Mała gastronomia Bastion Dolny w Srebrnej Górze, Forty,
- Restauracja „Sokółka” w Srebrnej Górze, ul. Letnia 25,
- Villa „Hubertus” w Srebrnej Górze, ul. Kręta 2,
- Dom Wycieczkowy Pod Fortami w Srebrnej Górze, ul. Widokowa 1,
- Restauracja „ILUZJA” w Srebrnej Górze, ul. Krótka 1,
- Mała gastronomia, ul. Kręta 4, 57-215 Srebrna Góra,
- Łowisko, smażalnia „U Matiego” Rudnica 17,
- Dom Pod Twierdzą, Srebrna Góra, ul. Górne Miasto 1c,
- Ruchomy punkt małej gastronomii, Bike Experts, 57-215 Srebrna Góra,
- Karczma piwna „Górska Perła”, Srebrna Góra, ul. Kolejowa 6a,
- Centrum Turystyki Niekonwencjonalnej w Srebrnej Górze, ul. Górne Miasto 3a.

W Ząbkowicach Śląskich nadzorem sanitarnym związany z ruchem turystycznym objęto następujące obiekty:

- Mustafa Kebab, Ząbkowice Śląskie, ul. 1 Maja 7,
- Mała gastronomia przy ORLEN Ząbkowice Śląskie, ul. Powstańców Warszawy,
- Lokal „Pod Bykiem” Ząbkowice Śląskie, ul. Daleka 5,
- McDonald’s, Ząbkowice Śląskie, ul. Daleka 7,
- „Frankenstein Eiscafe”, Ząbkowice Śląskie, Rynek 31,
- Restauracja Olimpijska ul. Powstańców Warszawy 8i, Ząbkowice Śląskie,
- „Faraon Kebab”, Ząbkowice Śląskie, ul. Grunwaldzka 4,
- AMERICANA, Ząbkowice Śląskie, ul. Aliantów 2,
- Bar „Przemyk”, Ząbkowice Śląskie, ul. Grunwaldzka 12,
- Mała gastronomia, Ząbkowice Śląskie, ul. Kościuszki 31,
- „Café pod Krzywą” Ząbkowice Śląskie, ul. Świętego Wojciecha 5/1,
- Smażalnia ryb, Ząbkowice Śląskie ul. Armii Krajowej 1,
- Pizzeria „Sycylia” Ząbkowice Śląskie, ul. Legnicka 16,
- Restauracja „Na Skarpie” Ząbkowice Śląskie, ul. 1 Maja 15f,
- Bar Miejski, Ząbkowice Śląskie ul. Ziębicka 2,
- KAVOSH, Kawiarnia, Ząbkowice Śląskie, Rynek 52.

W gminie Ziębice nadzorem sanitarnym związany z ruchem turystycznym objęto następujące obiekty:

- Cafe „Malina” Ziębice, Rynek 30,
- Hind Kebab, Ziębice ul. Wałowa 20,
- Bar „Ziębicki”, Ziębice, ul. Stolarska 9,
- Restauracja „ADA” Henryków, ul. Henryka Brodatego 51.

W gminie Kamieniec Ząbkowicki nadzorem sanitarnym związany z ruchem turystycznym objęto następujące obiekty:

- Zakład gastronomiczny, Kamieniec Ząbkowicki, ul. Złotostocka 27,
- Sezonowy punkt sprzedaży lodów, Kamieniec Ząbkowicki, ul. Zamkowa 1,
- Gastronomia ZUH Czaczanowska-Cisowska, Topola 2.

W sumie w zakładach żywnościowo – żywieniowych zlokalizowanych przy trasach turystycznych przeprowadzono 91 kontroli w 73 obiektach i wydano 28 decyzji administracyjnych w celu usunięcia nieprawidłowości. W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli wykroczeniami nałożono 19 mandatów karnych na kwotę 6 500 zł.

W trakcie czynności kontrolnych w 2024 r., stwierdzano uchybienia sanitarne takie jak:

- niewłaściwy stan sanitarny pomieszczeń,
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych zatrudnionych pracowników,
- urządzenia i wyposażenie zakładu w niewłaściwym stanie technicznym,
- nieprawidłowe warunki przechowywania środków spożywczych (brak ciągłości łańcucha chłodniczego, brak segregacji środków spożywczych)
- ściany, sufity i podłogi w pomieszczeniu zakładu w niewłaściwym stanie technicznym,
- brak opracowanych procedur postępowania z odpadami poprodukcyjnymi zawierającymi produkty pochodzenia zwierzęcego oraz z odpadami III kategorii,
- brak udokumentowanej jakości mikrobiologicznej wody oraz wyrobu gotowego nietrwałego mikrobiologicznie.

2. Stan sanitarny bazy noclegowej

W ewidencji znajdują się:

- 3 obiekty posiadające zaszeregowania do rodzaju kategorii hotel tj.: 1 obiekt kategorii ** oraz 2 obiekty kategorii ***, oraz 1 pensjonat – wszystkie zostały skontrolowane.

W związku z prowadzonym postępowaniem administracyjnym w 2023 r., po stwierdzonym bardzo wysokim skażeniu wody w wewnętrznej sieci wodociągowej wody ciepłej bakteriami z rodzaju *Legionella sp.*, oraz wykonanych działaniach naprawczych i ponownych badaniach, właściciel powinien powtórzyć badania po roku, tj. w październiku. Przedsiębiorca poinformował pisemnie o zawieszeniu prowadzenia usług hotelarskich od listopada 2024 r. do końca marca 2025 r. Zobowiązał się do przeprowadzenia badań wody ciepłej w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* przed ponownym uruchomieniem obiektu.

Obiekty hotelarskie, po badaniach wody ciepłej w kierunku *Legionella sp.* w dwóch kolejnych latach są w cyklu badania wody ciepłej w odstępach 3 lat, do wykonania w 2025 r. Jeden obiekt, Hotel BARDO, dobrowolnie wykonuje corocznie kontrole wody ciepłej w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.*

W ewidencji znajdują się 73 inne obiekty hotelarskie, w tym 8 prowadzonych sezonowo. Skontrolowano 28, wykonując 28 kontroli sanitarnych, w tym:

- obiekty hotelarskie – 55 , skontrolowano 23 (w tym 1 działający sezonowo),
- gospodarstwa agroturystyczne – 18, skontrolowano 5, wszystkie całoroczne.

Nieprawidłowości w stanie sanitarnym stwierdzono w 3 obiektach, wszystkie w kwestii badań wody ciepłej w kierunku bakterii *Legionella sp.*

Po przeprowadzonych działaniach naprawczych, właściciele przedstawili prawidłowe wyniki badań bakteriologicznych, które wykazały dobrą jakość wody z wewnętrznego systemu wody ciepłej obiektów. Pozostałe skontrolowane obiekty hotelarskie były w dobrym stanie sanitarnym i technicznym.

W 18 obiektach przeprowadzono w ramach kontroli wewnętrznej badania wody z instalacji wody ciepłej w kierunku oznaczeń bakterii *Legionella sp.*, które nie wykazały nieprawidłowości. Reszta obiektów hotelarskich, po badaniach wody w dwóch kolejnych latach, weszła w cykl badania wody ciepłej w odstępach 3 lat. Nie planowano na 2024 r. badań z urzędu w tym zakresie.

W trakcie kontroli sanitarnych informowano właścicieli/zarządców, iż należy nadzorować stan sanitarny instalacji wody ciepłej w celu przeciwdziałania namnażaniu się bakterii *Legionella sp.*, tj. przeprowadzać czynności płukania i dezynfekcji. Ponadto informowano właścicieli o ryzyku wystąpienia negatywnych skutków zdrowotnych u osób przebywających w miejscach możliwego bytowania gryzoni. Zalecano wykonywanie zabiegów deratyzacji w terminach zgodnie obowiązującą uchwałą danej gminy. Dodatkowo poinformowano, iż należy zwrócić uwagę na ryzyko wystąpienia w obiektach noclegowym insektów, w tym pluskiew. Uświadamiano, że zabiegi dezynsekcji zapobiegają wystąpieniu insektów. Powyższe przekazywano ustnie oraz zamieszczono w każdym protokole kontroli.

3. Urządzenia i obiekty rekreacji wodnej

Na terenie powiatu w 2024 funkcjonowały 2 pływalnie: kryta i mieszana (kryto-odkryta), dla których wydano pozytywną roczną ocenę jakości wody.

W skład pływalni krytej „Słoneczny Park Wodny” w Ząbkowicach Śląskich wchodzi łącznie 6 niocek z wodą basenową: sportowa, rekreacyjna, brodzik dla dzieci, wanna hamowna, dwie wanny jacuzzi oraz 2 niocki schładzające (wewnętrzna i zewnętrzna) przy saunarium. W Saunarium & Spa oferowanych jest 6 rodzajów usług spa (sauna sucha, aromatyczna, infrared, parowa, tężnia solankowa, strefa odpoczynku słoneczna łąka).

Zarządca w ramach kontroli wewnętrznej, wykonuje badania wody wprowadzanej do niocek kąpielowych z systemu cyrkulacji i wody z niocek kąpielowych w zakresie wymagań mikrobiologicznych, *Legionella sp.* oraz wymagań fizyko-chemicznych, wg zatwierdzonego przez PPIS harmonogramu poboru próbek wody.

W ubiegłym roku przeprowadzono 1 kontrolę stanu sanitarnego obiektu oraz 4 kontrole jakości wody, pobierając łącznie 18 próbek mikrobiologicznych i 22 fizykochemiczne. Jakość wody na pływalni oceniano pozytywnie.

W związku z wystąpieniem przekroczeń chloroformu w wodzie w systemie cyrkulacji i nieckach basenowych brodzika dla dzieci i niecce sportowej, zarządca podjął działania, tj. zwiększył wymianę powietrza w wentylacji, wymienił wodę w obiegu brodzika, a w niecce sportowej wymienił część wody, sprawdził system uzdatniania wody, przepłukał filtry. Przedstawiono również prawidłowe badania kontrolne. W związku z tym wszczęte postępowanie administracyjne umorzono. Jakość wody na pływalni oceniano pozytywnie.

W skład pływalni mieszanej w obiekcie Hotel BARDO w Bardzie wchodzi 2 niecki wewnętrzne: niecka i wanna z hydromasażem i 1 niecka basenowa zewnętrzna.

Zarządca w ramach kontroli wewnętrznej, wykonuje badania wody wprowadzanej do niecek z systemu cyrkulacji i wody z niecek, w zakresie wymagań mikrobiologicznych, w tym *Legionella sp.* oraz wymagań fizyko-chemicznych, zgodnie z zatwierdzonym przez PPIS harmonogramem poboru próbek wody. Badania wykazały dobrą jakość wody.

W sezonie letnim 2024 wykonano 1 kontrolę stanu sanitarnego obiektu i 5 kontroli jakości wody. Stwierdzono dobry stan sanitarno-porządkowy i sanitarno-techniczny obiektu. W próbkach wody pobranych z nadzoru sanitarnego z systemu cyrkulacji i niecki zewnętrznej wykryto obecność bakterii *Escherichia coli*, *Pseudomonas* oraz przekroczoną ogólną liczbą mikroorganizmów, w związku z czym stwierdzono brak przydatności wody do kąpieli i zakazano kąpieli. Właściciel przeprowadził działania naprawcze, tj. zamknięto nieckę i przeprowadzono szokową dezynfekcję chlorem. Wykonano badania kontrolne, które wykazały prawidłową jakość wody. Decyzją wygaszono zakaz kąpieli oraz wydano decyzję zezwalającą na kąpiel. Na podstawie kolejnych wyników badań wody oceniono, że jakość wody do kąpieli odpowiada wymaganiom sanitarnym.

4. Tereny rekreacyjne, trasy turystyczne, przystanie wodne

W ewidencji znajduje się 75 terenów rekreacyjnych, z czego w 2024 roku objęto nadzorem 17 obiektów podczas 6 kontroli.

Stwierdzono uchybienia stanu technicznego w 4 obiektach, tj.: plac zabaw należący do spółdzielni mieszkaniowej w Ząbkowicach Śląskich (Osiedle Słoneczne), plac zabaw – Plac im. Stanisława Oziębłowskiego w Ziębicach, plac zabaw w Ciepłowodach, 3 place zabaw na terenie gminy Złoty Stok – w sołectwach Błotnica, Mąkolno, Chwalisław. Zarządcy obiektów poinformowali o usunięciu uchybień, bądź zabezpieczeniu funduszy na wykonanie uchybień i modernizację zestawów zabawowych.

W 2024 r. pobrano próbki piasku do badań laboratoryjnych z piaskownic:

- na Placu im. Stanisława Oziębłowskiego w Ziębicach – sprawozdanie z badań potwierdziło bezpieczeństwo sanitarne piasku,
- przy przedszkolu publicznym w Henrykowie – sprawozdanie z badań wykazało zanieczyszczenie mikrobiologiczne tj. zbyt niskie miano bakterii *Clostridium perfringens*.

Właściciela obiektu zobowiązano decyzją do natychmiastowej wymiany piasku w piaskownicy. Zarządca poinformował o usunięciu piasku oraz o zdemontowaniu piaskownicy ze względu na zły stan techniczny,

- przy Placówce Opieki Przedszkolnej „Bajka” w Złotym Stoku – sprawozdanie z badań wykazało zanieczyszczenie mikrobiologiczne tj. zbyt niskie miano bakterii *Clostridium perfringens*. Właściciela obiektu zobowiązano decyzją do natychmiastowej wymiany piasku w piaskownicy. Dyrektor przedszkola poinformowała o wymianie piasku.

W ewidencji znajdują się 2 przystanie wodne zorganizowane w Bardzie przy rzece Nysa Kłodzka. Obie funkcjonują sezonowo w okresie kwiecień-październik. Działalność prowadzona jest w zakresie wypożyczania sprzętu pływającego (pontony, kajaki). W 2024 r. nie skontrolowano obiektów. Dodatkowo w wyniku powodzi we wrześniu 2024 roku ww. tereny rekreacyjne zostały uszkodzone

5. Stan sanitarny obiektów i środków transportu

Nadzorem objętych jest 8 obiektów związanych z obsługą podróżnych, w tym: 2 dworce kolejowe, 4 stacje kolejowe i 2 przystanki kolejowe.

Obiekty zarządzane są przez dwa odrębne przedsiębiorstwa, każdy w określonym zakresie, tj. stanu sanitarnego poczekalni i ustępów oraz stanu sanitarnego peronów, przejść dla podróżnych i otoczenia terenu.

W 2024 roku przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych, w trakcie których skontrolowano 3 obiekty. Podczas kontroli stwierdzono uchybienia stanu sanitarno-technicznego dla przystanku osobowego w Bardzie (poczekalnia i przejścia dla pieszych). Zarządców obiektów zobowiązano do podjęcia działań naprawczych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ząbkowicach Śląskich został poinformowany o usunięciu uchybień. Pozostałe obiekty w dobrym stanie sanitarnym i technicznym.

Nadzorem objęty jest 1 dworzec autobusowy w Ząbkowicach Śląskich. Na 2024 rok nie zaplanowano kontroli tego obiektu.

W ewidencji znajduje się 119 wiat przystankowych. W 2024 r. podjęto kontrolę sanitarną w gminie: Stoszowice, w trakcie której skontrolowano 16 wiat przystankowych. Stan porządkowy i techniczny prawidłowy, stwierdzono jedno uchybienie techniczne na przystanku w Przedborowej. Wszystkie skontrolowane wiaty i przystanki były oznakowane zakazem palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

Brak w ewidencji środków transportu jako odrębnych obiektów. W zakresie transportu publicznego zarejestrowane są 4 podmioty, w tym dwa prowadzone przez przedsiębiorców i dwie komunikacje publiczne podlegające pod Gminę Ząbkowice Śląskie i Gminę Ziębice. Kontrolą objęto jednego przedsiębiorcę.

Podczas kontroli sprawdzono 2 autobusy pracownicze, pozostałe były w trasie. Nie stwierdzono uchybień stanu sanitarno-porządkowego. Autobusy oznakowane zakazem palenia tytoniu.

Dodatkowo kontrolą objęto samochody do przewozu zwłok i szczątków. W trakcie 2 kontroli zakładów pogrzebowych skontrolowano 5 karawanów. Stan porządkowy i techniczny oceniono jako prawidłowy.

IX. PLACÓWKI NAUCZANIA I WYCHOWANIA

Nadzorem sanitarnym w 2024 roku objęto 5 żłobków, 1 klub dziecięcy, 17 przedszkoli, 10 szkół podstawowych, 2 licea ogólnokształcące, 1 branżową szkołę I stopnia oraz 10 zespołów szkół, w których funkcjonuje 9 przedszkoli, 7 szkół podstawowych, 1 szkoła specjalna, 2 technika, 1 liceum ogólnokształcące, 2 szkoły branżowe I stopni, 2 warsztaty szkolne, internat, a także sezonowe szkolne schronisko młodzieżowe.

Nadzorem sanitarnym objęto również 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, w którego skład wchodzi przedszkole, szkoła specjalna, internat. Ponadto przeprowadzono kontrole sanitarne w ośrodku szkolenia i wychowania, świetlicy opiekuńczo-wychowawczej i domu wczasów dziecięcych. Ponadto przeprowadzono 7 kontroli w zakresie przygotowania szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego oraz 1 kontrolę sprawdzającą wykonanie nałożonych obowiązków.

W ubiegłym roku wspólnie z pracownikami Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywności skontrolowano 28 turnusów wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Łącznie przeprowadzono 95 kontroli sanitarnych w placówkach nauczania i wychowania.

1. Szkoły podstawowe i szkoły ponadpodstawowe

1) Szkoły funkcjonujące samodzielnie

Do skontrolowanych szkół podstawowych uczęszczało ogółem 2477 uczniów, a do szkół ponadpodstawowych uczęszczało 768 uczniów.

Przeprowadzono 18 kontroli sanitarnych w szkołach podstawowych funkcjonujących samodzielnie, w tym 12 kontroli oceniających placówkę całościowo pod kątem sanitarno-porządkowym i technicznym, 1 kontrola sprawdzająca oraz 5 kontroli w zakresie przygotowania szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego. Ponadto przeprowadzono 4 kontrole sanitarne w 3 szkołach ponadpodstawowych funkcjonujących samodzielnie.

Skontrolowane szkoły podłączone są do sieci wodociągowych, dziewięć szkół jest podłączonych do sieci kanalizacyjnej, a pozostałe cztery posiadają podłączenie do zbiornika bezodpływowego (szamba).

W 1 skontrolowanej szkole podstawowej stwierdzono niewłaściwy stan techniczny ogrodzenia na terenie placówki. Zostało wszczęte postępowanie administracyjne oraz wydana decyzja administracyjna nakazująca usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

W pozostałych szkołach zapewniono prawidłowy stan sanitarno-porządkowy i sanitarno-techniczny.

W każdej szkole jest zapewniona możliwość pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych – w 7 szkołach zapewniono uczniom szafki z indywidualnymi skrytkami, natomiast w 6 szkołach podstawowych i ponadpodstawowych zapewniono inne miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych tj. szafy i regały w salach lekcyjnych. W 5 szkołach podstawowych oceniono dostosowanie mebli do warunków antropometrycznych uczniów, nie stwierdzono nieprawidłowości – oceniono 63 stanowiska dla uczniów w 5 oddziałach. Gabinety profilaktyki zdrowotnej znajdowały się w 11 skontrolowanych szkołach, w dwóch szkołach profilaktyczną opiekę zdrowotną nad uczniami zapewniono w pomieszczeniach zastępczych.

We wszystkich skontrolowanych szkołach podstawowych zapewniono dożywianie – do 4 szkół posiłki były dowożone przez firmę cateringową, natomiast w pozostałych 6 placówkach obiady były przygotowywane na miejscu. Ponadto dożywianie zapewniono w 1 liceum ogólnokształcącym. Ciepłe posiłki w szkołach spożywało ogółem 1309 uczniów - 92 uczniów korzystało z posiłków dofinansowanych przez gminę.

2) Zespoły szkół

Na terenie powiatu ząbkowickiego funkcjonuje 10 zespołów szkół, w tym 1 placówka specjalna, 2 zespoły szkół ponadpodstawowych (1 liceum, 2 technika, 2 branżowe szkoły I stopnia, 2 warsztaty szkolne, 1 internat), 7 zespołów szkół podstawowych (7 szkół podstawowych, 9 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych).

Do wszystkich typów skontrolowanych szkół uczęszczało ogółem 2172 uczniów. Zostało przeprowadzonych 17 kontroli sanitarnych, w tym 2 kontrole w zakresie przygotowania szkoły do rozpoczęcia nowego roku szkolnego, 1 kontrola interwencyjna w związku z anonimową informacją, 3 kontrole związane z ubiegłoroczną powodzią na Dolnym Śląsku.

Skontrolowane zespoły szkół podłączone są do sieci wodociągowych. Osiem zespołów szkół jest podłączonych do sieci kanalizacyjnej, a kolejne dwa posiadają podłączenie do zbiornika bezodpływowego (szambo). W 1 skontrolowanym zespole szkolno-przedszkolnym stwierdzono drobne uchybienia techniczne na placu zabaw, w związku z tym do organu prowadzącego szkołę wystąpiono o podjęcie niezbędnych kroków mających na celu poprawę stanu sanitarno-technicznego w przedszkolu. Strona poinformowała o złożeniu zlecenia naprawy placu zabaw do firmy tym się zajmującej. W pozostałych skontrolowanych placówkach zapewniono prawidłowy stan sanitarno-higieniczny i techniczny.

Podczas powodzi, która miała miejsce m.in. na terenie powiatu ząbkowickiego we wrześniu 2024 r. zostały zalane i uszkodzone 2 budynki szkolne:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny im. KEN w Bardzie z filią w Przyłęku – budynek zlokalizowany w Bardzie przy ul. Polnej 1, w którym znajduje się przedszkole oraz oddziały klas I-V,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Kamieńcu Ząbkowickim – budynek zlokalizowany w Kamieńcu Ząbkowickim przy ul. Zamkowej 4, w którym znajduje się przedszkole oraz oddziały klas I-III.

Do odwołania zajęcia opiekuńcze i lekcyjne zostały zorganizowane w innych budynkach szkolnych należących do zespołów szkół, a także w innych obiektach użyteczności publicznej (tj. Dom Wczasów Dziecięcych w Bardzie, następnie pomieszczenia w budynku Zgromadzenia Sióstr Maryi Niepokalanej w Bardzie).

2. Szkoły podstawowe i szkoły ponadpodstawowe

1) Pomiary natężenia oświetlenia sztucznego

W 1 specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym oraz 1 domu wczasów dziecięcych, w których zamontowano energooszczędne oświetlenie LED przedstawiono aktualne, zgodne z Polską Normą protokoły z pomiarów natężenia oświetlenia sztucznego.

2) Higiena procesu nauczania

Oceniono dostosowanie sprzętu meblowego do wzrostu dzieci i młodzieży dla 204 stanowisk w 14 placówkach. Podczas kontroli sanitarnych dyrektorom placówek oraz nauczycielom przekazywano informacje jak istotne jest ergonomiczne stanowisko pracy ucznia oraz dobór odpowiedniego rozmiaru stołu i krzesła dla uczniów, a także regularnie wykonywany pomiary wzrostu uczniów. W skontrolowanych placówkach sprzęt meblowy był w odpowiednim stanie technicznym. W 19 szkołach tj. w 191 oddziałach szkolnych oceniono tygodniowe rozkłady lekcji w aspekcie zapewnienia wymogów higieny procesu nauczania - nie stwierdzono nieprawidłowości. Wszystkie skontrolowane placówki zapewniają miejsce na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem MEN. Połowa placówek zapewnia uczniom szafki z indywidualnymi skrytkami.

3) Profilaktyczna opieka zdrowotna w szkołach

Na 23 skontrolowane szkoły gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej znajdują się w 18 placówkach. Jedna szkoła posiada gabinet „poznu” wspólnie z inną placówką w tym samym obiekcie. W 4 szkołach zapewniono profilaktyczną opiekę zdrowotną w pomieszczeniach zastępczych na terenie obiektu (pokój nauczycielski, pokój pedagoga), a w 1 placówce „poznu” jest świadczona poza terenem placówki.

4) Ocena infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Cztery szkoły posiadały tylko po jednym obiekcie sportowym tj. salę gimnastyczną lub salę rekreacyjno-zastępczą. W 4 placówkach znajduje się sala gimnastyczna wraz z boiskiem, natomiast w 3 szkołach znajdują się sale rekreacyjno-zastępcze wraz z boiskiem. Trzy szkoły dysponowały salą gimnastyczną, salą zastępczą oraz boiskiem. Szkolny zespół sportowy z boiskiem posiada 7 z 21 skontrolowanych placówek, przy 1 szkolnym zespole sportowym znajdują się czynne natryski.

Z obiektów sportowych znajdujących się poza terenem placówki korzysta 5 szkół podstawowych, 2 zespoły szkół oraz 1 szkoła ponadpodstawowa – w tych szkołach zorganizowano zajęcia wychowania fizycznego również na sali gimnastycznej czy boisku poza placówką lub na basenie miejskim.

5) Dożywianie uczniów

W 2024 r. 18 skontrolowanych szkół prowadziło dożywianie dla 2024 uczniów – były to posiłki dwudaniowe. W 8 szkołach posiłki były przygotowywane na miejscu, natomiast do 10 placówek obiady były dowożone przez firmy cateringowe. Śniadania szkolne organizowane są w 2 szkołach ponadpodstawowych – korzysta z nich 143 uczniów. Z posiłków refundowanych przez miejscowe ośrodki opieki społecznej oraz gminne komisje antyalkoholowe skorzystało 92 uczniów.

6) Nadzór nad gospodarką nad substancjami chemicznymi w szkołach

W 7 skontrolowanych placówkach tj. w 3 szkołach podstawowych, 2 liceach ogólnokształcących oraz w 2 zespołach szkół stwierdzono stosowanie niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych. Placówki posiadały aktualny spis posiadanych substancji chemicznych i ich mieszanin.

3. Przedszkola i żłobki

W 2024 r. przeprowadzono kontrole sanitarne w 5 żłobkach oraz w 1 klubie dziecięcym. Do placówek uczęszczało 254 dzieci. W skontrolowanych placówkach stwierdzono odpowiedni stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny pomieszczeń i wyposażenia. Wszystkie skontrolowane placówki były podłączone do wodociągu miejskiego oraz centralnej sieci kanalizacyjnej.

W ubiegłym roku skontrolowano 17 przedszkoli. Do przedszkoli publicznych i niepublicznych uczęszczało w sumie 1324 dzieci. Skontrolowane placówki podłączone są do miejskich sieci wodociągowych, do centralnej sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 13 placówek, natomiast 3 placówki posiadają zbiorniki bezodpływowe (szamba), a 1 przedszkole odprowadza ścieki do własnej ekologicznej oczyszczalni ścieków. We wszystkich placówkach zapewniono dostęp do ciepłej bieżącej wody użytkowej przy umywalkach w łazienkach dla dzieci.

W 7 przedszkolach oceniono dostosowanie mebli do warunków antropometrycznych przedszkolaków, oceniono 126 stanowisk.

W 2 przedszkolach publicznych stwierdzono uchybienia techniczne dotyczące nieodpowiedniego stanu technicznego parkietu w czterech salach zabaw. W tych sprawach zostały wszczęte postępowania administracyjne oraz wydane decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

4. Internaty i bursy, zakłady z pobytem całodobowym

Funkcjonujący na terenie powiatu ząbkowickiego Ośrodek Szkolenia i Wychowania OHP posiada limit miejsc dla 80 wychowanków. W dniu kontroli w ośrodku przebywało 65 wychowanków. Obiekt posiada zaplecze kuchenne z pełnym – całodobowym wyżywieniem oraz internat z pokojami mieszkalnymi, zapleczem sanitarnym oraz aneksem kuchennym na każdym piętrze. Pokoje mieszkalne dla 2-3 osób, wyposażone są w łóżka pojedyncze z pojemnikiem na pościel, szafy ubraniowe, szafki nocne, kosze na śmieci, zmiotki, miski. Stan sanitarno–porządkowy w 2024 roku był odpowiedni.

Internat posiada również placówka Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego. Limit miejsc wynosi około 98, w dniu kontroli przebywało w internacie 79 wychowanków. Podczas kontroli sanitarnej stwierdzono drobne uchybienia sanitarno-techniczne. W związku z tym wystąpiono do strony o podjęcie działań zmierzających do usunięcia wskazanych uchybień. Strona poinformowała pisemnie o wyeliminowaniu wskazanych uchybień.

W 2024 r. przeprowadzono 2 kontrole sanitarne w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym (internat oraz przedszkole i szkoła). W placówce znajduje się przedszkole specjalne, szkoła podstawowa specjalna, branżowa szkoła I stopnia oraz szkoła przysposabiająca do pracy. W obiekcie zapewnione jest całodobowe wyżywienie. Stan sanitarno–porządkowy obiektu w 2024 roku był prawidłowy.

5. Inne obiekty

W ubiegłym roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrolę sanitarną w placówce wychowania pozaszkolnego tj. świetlicy środowiskowej prowadzonej przez OPS – nie stwierdzono nieprawidłowości.

6. Wypoczynek dzieci i młodzieży

Podobnie jak w latach ubiegłych szczególnym nadzorem sanitarnym objęto placówki, w których odbywają się turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży. Podczas ferii zimowych wraz z pracownikami Sekcji Bezpieczeństwa Żywności przeprowadzono 11 kontroli sanitarnych na 9 turnusach wypoczynku zimowego. Na wszystkich wypoczynkach zimowych prowadzono dożywianie dla uczestników.

W trakcie przerwy wakacyjnej skontrolowano ogółem 19 turnusów wypoczynku letniego, wraz z pracownikami Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywności przeprowadzono 22 kontrole sanitarne turnusów wypoczynku letniego. Na trzech turnusach wypoczynku letniego stwierdzono brak aktualnej dokumentacji medycznej personelu – wydano zalecenia.

Ogółem w skontrolowanych turnusach wypoczynku zimowego oraz letniego na terenie powiatu ząbkowickiego wzięło udział 725 uczestników.

W 2024 roku stan sanitarny placówek nie budził zastrzeżeń. Nie odnotowano braków środków do utrzymania higieny osobistej oraz środków czystości i dezynfekcyjnych. Na terenie powiatu ząbkowickiego nie stwierdzono "dzikich form" wypoczynku. Nie prowadzono postępowania administracyjnego oraz nie nakładano grzywien w drodze mandatu karnego na kierowników wypoczynków.

W ramach zapewnienia bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży w okresie letnim i zimowym przeprowadzano wspólne kontrole z pracownikiem pionu Oświaty Zdrowotnej.

Podczas kontroli wypoczynków przeprowadzano pogadanki na temat zagrożeń występujących w okresie letnim czy zimowym. Przekazano materiały edukacyjne dotyczące niektórych chorób między innymi: chorób zakaźnych, pasożytniczych, zatruc pokarmowych, chorób przenoszonych przez kleszcze, a także materiały na temat bezpiecznego wypoczynku, dopalaczy, palenia papierosów, antybiotyków.

7. Wnioski

Ogólna ocena stanu sanitarno-porządkowego oraz sanitarno-technicznego placówek oświatowych znajdujących się na terenie powiatu ząbkowickiego w 2024 roku była dobra.

W 2024 r. w drodze postępowania administracyjnego wydano 4 decyzje administracyjne w sprawie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, które dotyczyły m.in. nierówności i ubytków w parkiecie w salach zajęć dla dzieci przedszkolnych czy złego stanu technicznego ogrodzenia budynku szkoły.

Ponadto w 2024 r. wystosowano 10 wystąpień pokontrolnych, które dotyczyły niewielkich uchybień sanitarno-technicznych. W odpowiedzi na wystąpienie strona przedstawiała terminy usunięcia tych uchybień lub informowała o dokonaniu ich usunięcia.

W 2024 r. przeprowadzono 1 kontrolę dotyczącą tylko sprawdzenia wykonania nałożonego obowiązku, pozostałe kontrole sprawdzające były przeprowadzane wraz z bieżącą kontrolą sanitarną obiektu. W 2024 r. wyegzekwowano wykonanie obowiązków zawartych w 4 decyzjach administracyjnych. Ponadto w roku sprawozdawczym wydano 4 decyzje dotyczące prolongaty terminu wykonania nałożonego obowiązku.

W ubiegłym roku na dyrektorów placówek oświatowo-wychowawczych nie nakładano grzywien w postaci mandatu karnego.

W roku 2024 r. do placówek oświatowo-wychowawczych, w których zostały przeprowadzone kontrole sanitarne uczęszczało łącznie 7204 dzieci i uczniów, a z skontrolowanych turnusów wypoczynku zimowego oraz letniego skorzystało łącznie 725 osób.

W placówkach znajdujących się na terenie powiatu ząbkowickiego sukcesywnie są przeprowadzane remonty poprawiające stan techniczny i sanitarny budynków np. termomodernizacja budynków, modernizacja oświetlenia oraz wymiana podłóg, wyposażenia czy sprzętu edukacyjnego w salach lekcyjnych.

X. DZIAŁALNOŚĆ ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

1. Główne kierunki działania

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny na podstawie art. 3 i art. 23 Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej*, posiada kompetencje do wykonywania następujących zadań:

- uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczącej budowy, przebudowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych oraz rozwiązań projektowych i koncepcyjnych;
- uczestniczenia w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych w odniesieniu do art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo Budowlane (sprawdzenie zgodności realizacji inwestycji z dokumentacją projektową);
- wydawania opinii sanitarnych w sprawie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych m.in. dla obiektów, w których wykonano prace budowlane związane z przebudową lub ze zmianą sposobu użytkowania.

Ponadto, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* posiada kompetencje do wykonywania następujących zadań:

- opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym:
 - uzgadniania zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, oraz pod względem możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
 - opiniowania projektów uchwał planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

- uzgadniania pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych warunków zabudowy w postępowaniach o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania przestrzennego oraz uzgadnianie projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- wydawania opinii w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (w tym ewentualnie określenie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko) przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- wydawania opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięć zaliczanych do mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- opiniowania raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko przed wydaniem przez właściwy organ decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco i zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- opiniowania na wniosek organu ochrony środowiska warunków przeprowadzenia działań naprawczych w odniesieniu do szkody w środowisku w ujęciach wody przeznaczonej do spożycia oraz wody w kąpieliskach,
- wydawania postanowień dotyczących planu remediacji historycznego zanieczyszczenia ziemi w odniesieniu do zanieczyszczenia w ujęciach wody przeznaczonych do spożycia.

2. Realizacja zadań w 2024 roku

W 2024 roku rozpatrzono i wydano: 15 opinii w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dotyczących uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń zawartych w projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego/ studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego/ planów ogólnych gmin, oraz 4 negatywne stanowiska dotyczące możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko procedowanych dokumentów planistycznych, 1 negatywną opinię dotyczącą projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, oraz opinii dotyczących opiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Wydano 18 stanowisk dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (w tym 15 postanowień stwierdzających konieczność sporządzenia raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko). Wydano 5 postanowień dotyczących opiniowania środowiskowych uwarunkowań dla realizacji przedsięwzięcia po analizie raportu oddziaływania na środowisko.

Zajęto 1 stanowisko dotyczące pozytywnego zaopiniowania decyzji lokalizacji inwestycji celu publicznego, 59 stanowisk uzgadniających decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, w tym 1 negatywne, na które odwołanie złożył Inwestor do Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu (DPWIS podtrzymał stanowisko PPIS w Ząbkowicach Śląskich) oraz 4 decyzje umarzające postępowanie w zakresie uzgodnienia decyzji odmawiającej ustalenia warunków zabudowy.

Ponadto zaopiniowano 19 projektów budowlanych i koncepcji projektowych. Przeprowadzono 17 kontroli dotyczących dopuszczenia obiektów budowlanych do użytkowania na podstawie art. 56 ust. 1 i 2 ustawy Prawo budowlane, dla których wydano 17 opinii sanitarnych. W przypadku 15 wniosków w sprawie przedsięwzięć budowlanych nie zgłoszono sprzeciwu poprzez niezajęcie stanowiska. Sprawy, w których nie zajęto stanowiska dotyczyły głównie wniosków o kontrolę dla następujących obiektów budowlanych: budynki mieszkalne jednorodzinne, remont mostu nad potokiem, przebudowa dróg, strzelnica sportowa otwarta, silosy zbożowe, hale magazynowe bez wewnętrznych instalacji wod-kan, bez pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi, winda wewnętrzna, rampy dla skate-parku bez zaplecza szatniowo-socjalnego.

Skontrolowano 14 lokali użytkowych pod względem spełnienia warunków sanitarno-higienicznych, dla których wydano 14 opinii sanitarnych.

W związku z czynnościami w ramach Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wydano 49 decyzji o opłacie.

Realizacja zadań w 2024 roku w porównaniu z rokiem poprzednim kształtowała się następująco:

Tabela 1 Realizacja zadań w latach 2023 i 2024

Realizacja zadań w latach 2023-2024				
l.p.		nazwa działania z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	liczba spraw	
			2023	2024
1		wydano opinie sanitarne w formie pisma dotyczące:		
	a/	stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego w związku z art. 56 <i>Ustawy Prawo budowlane</i>	18	17
	b/	stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego - tzw. "milczące zgody"	15	15
	c/	ustaleń z kontroli obiektu z art. 3 pkt 3 <i>Ustawy o PiS</i>	14	14
	d/	opinie sanitarne o dokumentacji projektowej, koncepcjach itp.	12	19
	e/	uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	14	15
	f/	uzgodnienie dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	2	4
	g/	opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	22	18
	h/	opinie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia	2	5
	i/	opinie o projektach planów zagospodarowania przestrzennego	5	8
	j/	opinie o projektach studium uwarunkowań	6	1
	k/	uzgadnianie decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego	7	59
		<i>Suma spraw:</i>	117	158

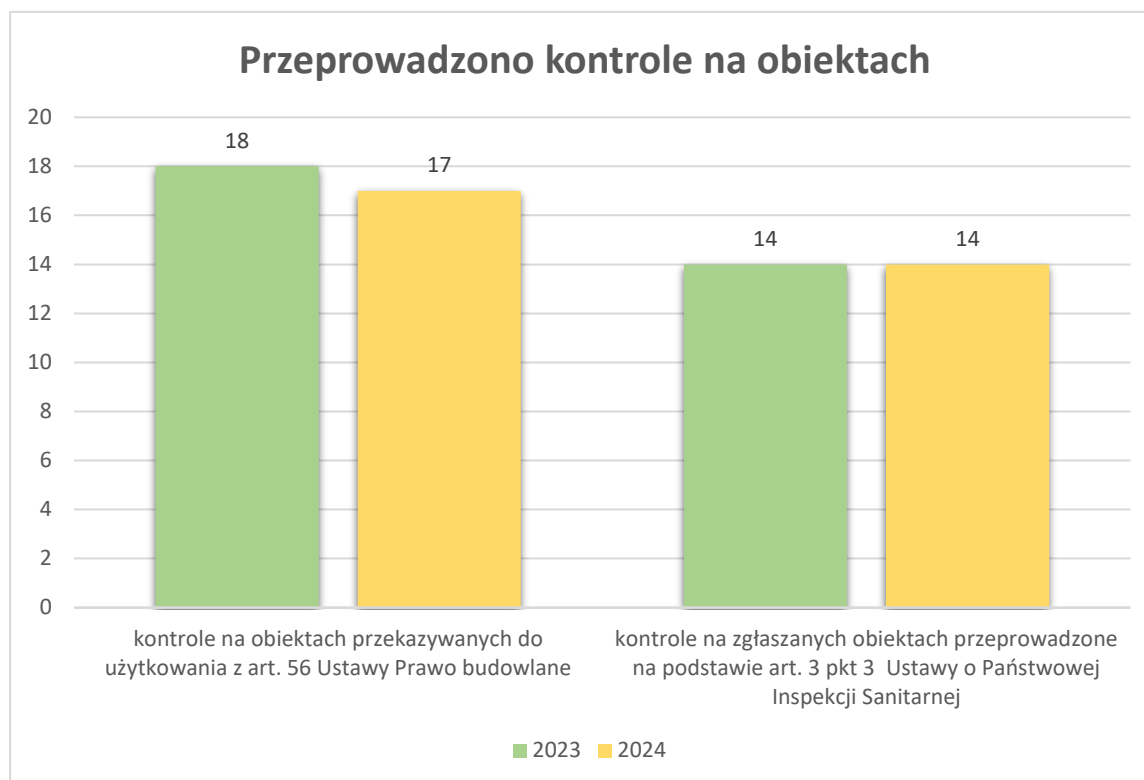
Wykres 1 Zajęte stanowiska

Tabela 2 Realizacja zadań odbiorowych w latach 2023-2024

Realizacja zadań w latach 2023-2024				
l.p.		nazwa działania z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	liczba spraw	
2		przeprowadzono kontrole na obiektach:	2024	2025
	a/	kontrole w trakcie budowy	0	0
	b/	kontrole na obiektach przekazywanych do użytkowania z art. 56 Ustawy Prawo budowlane	18	17
	c/	kontrole na zgłaszanych obiektach przeprowadzone na podstawie art. 3 pkt 3 Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej	14	14
		Suma kontroli:	32	31

Wykres 2 Przeprowadzone kontrole na obiektach

3. Stwierdzone nieprawidłowości

W kontrolowanych w 2024 roku 31 obiektach zgłoszonych przez wnioskodawców w sprawie zajęcia stanowiska z art.56 Ustawy prawo budowlane oraz po pracach budowlano–instalacyjnych, zgłoszeniu zmiany sposobu użytkowania, dla których wydawane są przez organ inspekcji sanitarnej inne decyzje lub opinie wynikające z obowiązujących przepisów, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wniosek: Stan przygotowania do kontroli zgłaszanych obiektów jest dobry. Ostatecznie nowo uruchamiane obiekty były doprowadzone do stanu zgodnego z wymaganiami przepisów właściwych dla rodzaju prowadzonych w nich działalności.

W otrzymywanych do opiniowania dokumentacjach zdarzał się brak kompletności wniosków lub wadliwe pod względem higieniczno-sanitarnym rozwiązania. Dokumentacja była zwracana do poprawy lub wnioskodawcy byli wzywani do uzupełnienia. Zdarzały się również w opiniach dotyczących dokumentacji projektowej drobne zastrzeżenia, nie wymagały jednak wydania negatywnej opinii, a zastrzeżenia do wprowadzenia przed uruchomieniem obiektów.

4. Wnioski

Ogólnie można stwierdzić, że stan sanitarny zgłaszanych do kontroli obiektów jest dobry. Zdarzają się jednak obiekty nieprzygotowane właściwie do działań odbiorowych – głównie ze względu na brak zgodności z dokumentacją, brak prawidłowych dokumentów wynikających z Ustawy Prawo budowlane lub ze względu na wadliwie przygotowane dokumentacje.

Ostatecznie, po przeprowadzonych czynnościach naprawczych, nie było konieczności wniesienia sprzeciwu w uruchomieniu obiektu budowlanego.

Kontrolowane obiekty budowlane, w tym m.in. obiekty usługowo-magazynowe, usługowe, punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, hala widowiskowo-sportowa, obiekty szatniowe i higieniczno-sanitarne, świetlice wiejskie, budynki wielorodzinne oraz obiekty dla branży beauty czy sklepy spożywcze i lokale gastronomiczne, były wykonane zgodnie z przedłożoną dokumentacją techniczną oraz odbiorową.

Sekcja zapobiegawczego nadzoru sanitarnego rozpatruje sprawy zgłaszane na wniosek strony (osoby fizyczne, osoby prawne i podmioty publiczne), w związku z czym ich ilość w danym roku kalendarzowym nie jest zależna od Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ząbkowicach Śląskich. Porównując ilość załatwianych spraw w latach 2023 – 2024 można zauważyć, że w ostatnim roku zmniejszyła się ilość wniosków wpływających do Powiatowej Stacji zarówno od osób fizycznych w sprawach budowlanych, jak i instytucjonalnych dotyczących prac planistycznych oraz związanych z potrzebą wydania opinii co do przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko., za to znacząco wzrosła ilość spraw związanych z opiniowaniem projektów decyzji o warunkach zabudowy, co jest konsekwencją zmiany przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w III kwartale 2023 roku.

XI. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ząbkowicach Śląskich wykonuje ustawowe zadania w zakresie zdrowia publicznego na terenie powiatu ząbkowickiego, w skład którego wchodzi gminy: Bardo, Ciepłowody, Kamieniec Ząbkowicki, Stoszowice, Ząbkowice Śląskie, Ziębice i Złoty Stok.

W ramach działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzona jest oświata zdrowotna i promocja zdrowia realizowane jako interwencje programowe oraz nieprogramowe. W ramach tej działalności wdrażane są programy zdrowotne adresowane do różnych grup wiekowych. Interwencje programowe realizowane były na każdym szczeblu nauki – począwszy od dzieci uczęszczających do przedszkoli, po młodzież uczącą się w szkołach ponadpodstawowych. W ramach prowadzonych interwencji programowych i nieprogramowych organizowane są między innymi pogadanki, prelekcje, narady i szkolenia. Prowadzone są także działania edukacyjno-informacyjne dotyczące zagrożeń zdrowotnych oraz zachowań prozdrowotnych dla ogółu społeczeństwa.

1. Interwencje programowe prowadzone na terenie powiatu ząbkowickiego

— Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS

Dotyczy edukacji młodzieży szkół ponadpodstawowych w zakresie profilaktyki HIV/AIDS oraz ogółu społeczeństwa. W ramach realizacji programu organizowane są akcje z punktami informacyjnymi i dystrybucją materiałów edukacyjno-informacyjnych na terenie powiatu ząbkowickiego, w których mieszkańcy informowani są nt. HIV/AIDS, jak zapobiegać zakażeniom i przenoszeniu choroby.

Działania: 2 narady z 10 koordynatorami szkolnymi w celu rozszerzenia profilaktyki na uczniów oraz pracowników szkół. Zorganizowano 2 punktów informacyjno-edukacyjnych dla placówek zdrowotnych, w których uczestniczyło 110 pacjentów. Przeprowadzono 6 szkoleń z 504 uczniami szkół ponadpodstawowych z zakresu profilaktyki HIV/AIDS. Opracowano 10 pism dotyczących porad i współpracy z placówkami oświatowymi. Umieszczono informacje o programie na stronie PSSE oraz zamieszczono informację na portalu internetowym Facebook. Przeprowadzono 1 wizytację sprawdzającą stopień realizacji programu w placówce. Łączna liczba odbiorców – 5 szkół ponadpodstawowych, w tym 1 Ośrodek Szkolenia i Wychowania, Branżowa Szkoła I Stopnia w Ząbkowicach Śląskich oraz 2 przychodnie. Łącznie wszystkimi działaniami objęto 2538 uczestników.

— „Trzymaj Formę!”

Program propagujący zdrowy styl życia o unikalnym, dwukierunkowym podejściu: propagującym zbilansowane odżywianie połączone z regularną aktywnością fizyczną. Adresowany jest do uczniów ze szkół podstawowych klas V, VI, VII i VIII. Przeprowadzono 2 narady, w których wzięło udział 24 koordynatorów szkolnych. Odbył się Powiatowy Konkurs Wiedzy dla szkół podstawowych pod hasłem „Zdrowe żywienie to mądre myślenie”, w którym uczestniczyło 48 uczniów z 12 szkół podstawowych powiatu. Udział w programie wzięło 10 szkół podstawowych (3050 uczestników).

— „Bieg po Zdrowie”

Grupa, do której został skierowany program profilaktyki antytytoniowej, to dzieci w IV klasie szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9-10 lat). Głównym celem programu jest zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Program jest skierowany także do rodziców i opiekunów uczniów.

Działania: Udział w programie wzięło 14 szkół podstawowych - łącznie 339 uczniów i 472 rodziców. Przeprowadzono 2 narady informujące o interwencji oraz 4 wizytacje podsumowujące realizację przedsięwzięcia. Zorganizowano Powiatowy Konkurs Plastyczny „Palenie Szkodzi Wszystkim”, w którym uczestniczyło 7 szkół podstawowych.

Łącznie nadesłano 13 prac plastycznych. Na konkurs pozyskano 1250zł z urzędów i gmin powiatu ząbkowickiego. Łącznie programem objęto 1138 uczestników interwencji.

— **„Czyste powietrze wokół nas”**

Celem programu jest wzrost świadomości rodziców w zakresie ochrony dzieci przedszkolnych przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz nauka asertywności wśród dzieci – jak powinny się zachować gdy ktoś przy nich pali lub gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach. Udział w programie biorą przedszkola oraz oddziały przedszkole przy szkołach podstawowych z powiatu ząbkowickiego. W interwencji uczestniczyło 19 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych – łącznie 1485 osób. Odbyło się 5 narad dla 35 koordynatorów szkolnych. Zorganizowano Powiatowy Festiwal Piosenki Przedszkolnej, w którym uczestniczyło 19 przedszkoli powiatu ząbkowickiego (łącznie 300 osób). Konkurs przeprowadzono w Ząbkowickim Centrum Kultury i Turystyki. Na konkurs pozyskano 1249,99 zł z urzędów i gmin powiatu ząbkowickiego. Przesłano informację o konkursie do lokalnych mediów i portali internetowych w celu rozpropagowania akcji. Przesłano artykuły i plakaty do lokalnych mediów i portali internetowych.

— **„ARS, czyli jak dbać o miłość?”**

Dostosowanie wiedzy pomocnej w kształtowaniu zdrowego stylu życia, kształtowanie umiejętności, kompetencji pomocnych w unikaniu używania substancji psychoaktywnych, także w kontekście przyszłych ról rodzicielskich. W programie wzięło udział 17 szkół ponadpodstawowych z powiatu – łączna liczba osób biorących udział w programie 842 osób. W ramach programu przeprowadzono 2 narady, 1 wizytację oraz 1 warsztat dla 19 osób. Opracowano 15 pism oraz umieszczono na stronie PSSE informację o programie.

— **„Wybierz Życie – Pierwszy Krok”**

Program jest dedykowany dla uczniów szkół ponadpodstawowych, a jego głównym założeniem jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy, poprzez zwiększenie poziomu wiedzy nt. profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu, podniesienie świadomości o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym. Udział w programie wzięło 5 szkół ponadpodstawowych, w tym 1 Ośrodek Szkolenia i Wychowania oraz Branżowa Szkoła I Stopnia w Ząbkowicach Śl. – łącznie 1268 uczestników. Przeprowadzono 1 wizytację, 2 narady dla 9 koordynatorów szkolnych oraz 2 pogadanki dla 108 uczestników interwencji.

— **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”**

Program zwiększa świadomość i wiedzę na temat rolnictwa ekologicznego oraz właściwych nawyków żywieniowych takich jak: zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, prawidłowe kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia. Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego interwencja skierowana jest do dzieci przedszkolnych ich rodziców i opiekunów.

Programem łącznie objęto 20 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych. Łączna liczba uczestników to 1450. Zorganizowano Powiatowy Konkurs Plastyczny „Jestem Ekoprzedszkolakiem”- edycja III, w którym uczestniczyło 18 przedszkoli powiatu ząbkowickiego (łącznie nadesłano 36 prac plastycznych). Na konkurs pozyskano 1249,96 zł z urzędów i gmin powiatu ząbkowickiego. Odbyło się 5 narad dla 33 koordynatorów szkolnych oraz przeprowadzono 4 pogadanki dla 107 przedszkolaków. Opracowano i przesłano do lokalnej prasy i portali internetowych informacji o konkursie i programie (241 wyświetleń). W ramach podsumowania interwencji wykonano 6 wizytacji do programu.

— **„Program szczepień zalecanych szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego(HPV)”**

Program omawia kwestie HPV (Human Papilloma Virus) ludzkiego wirusa brodawczaka, który odpowiada za zachorowania na raka szyjki macicy, a także inne choroby nowotworowe. Przed zakażeniem HPV może skutecznie ochronić szczepionka. Szczepienie jest najskuteczniejsze, jeśli nastąpi przed potencjalnym narażeniem na zakażenie HPV, do którego dochodzi głównie drogą kontaktów seksualnych. Szczepienia będą realizowane na terenach szkół, które wyrażą chęć udziału w programie, w miejscu dostosowanym do wykonania szczepienia, np. gabinecie profilaktyki zdrowotnej. Akcja dotyczy rozpropagowania szczepień wśród dzieci i rodziców szkół podstawowych. Informację umieszczono na stronie Facebook w liczbie 14 postów oraz 2 na stronie PSSE (zasięg 1107 wyświetleń). Przeprowadzono dwie pogadanki dla 87 uczniów. Łącznie programem objęto 1316 uczestników.

— **„Moje dziecko idzie do szkoły”**

Program skierowany został do uczniów klas I szkół podstawowych i ich rodziców z możliwością rozszerzenia na grupy starsze przedszkoli. Celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy rodziców na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia uczniów wstępujących do szkoły oraz kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych dzieci klas I. W programie wzięło udział 15 szkół podstawowych o łącznej liczbie uczestników 2618. Przeprowadzono 1 naradę, 1 wizytację oraz opracowano 33 pisma informujące o programie.

— **„Laurka dla mamy. Badajcie się Drogie mamy-bo my Was kochamy”**

Celem programu jest zmniejszenie liczby zachorowań na raka szyjki macicy u kobiet poprzez regularne wykonywanie badań cytologicznych. Ponadto zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości kobiet na temat zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego, a także raka szyjki macicy oraz innych HPV-zależnych nowotworów, poprzez prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych wśród rodziców przedszkolaków i personelu przedszkoli. Popularyzacja wśród dzieci w wieku przedszkolnym zasad zdrowego stylu życia, poznanie i utrwalenie słowa profilaktyka. Programem łącznie objęto 16 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych. Łączna liczba uczestników programu to 2255. Odbyły się 4 narady dla 17 koordynatorów przedszkolnych. Działaniami objęto 946 dzieci, 1034 mam oraz 166 osób z personelu przedszkolnego. Ukazały się 3 posty na stronie Facebook (92 wyświetlenia).

— **„Znamię. Znam je?”**

Jest to krajowy program edukacyjny kierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych klas I-II wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka, nauka odpowiednich zachowań i postaw. Liczba odbiorców to 4 szkoły ponadpodstawowych, w tym 1 Ośrodek Szkolenia i Wychowania oraz Branżowa Szkoła I Stopnia Ząbkowice Śl. Przeprowadzono 1 wizytację, 1 naradę dla 4 koordynatorów szkolnych. Umieszczono informację na temat programu na stronie PSSE oraz na portalach internetowych – 421 wyświetlenia. Łącznie programem objęto 819 uczestników.

— **„Podstępne WZW”**

Celem programu jest profilaktyka zakażeń wirusami HAV, HBV i HCV. Program uświadamia o odpowiedzialności za własne zachowania zdrowotne oraz kształtuje postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób zakażonych. Liczba odbiorców to 5 szkół ponadpodstawowych, w tym 1 Ośrodek Szkolenia i Wychowania oraz Branżowa Szkoła I Stopnia Ząbkowice Śl. Przeprowadzono 1 wizytację, 1 naradę dla 5 koordynatorów szkolnych. Umieszczono informację na temat programu na stronie PSSE oraz na portalach internetowych – 163 wyświetlenia. Łącznie programem objęto 669 uczestników.

2. Interwencje nieprogramowe prowadzone na terenie powiatu ząbkowickiego

— **„Akcja Zimowa”**

Celem akcji jest zmniejszenie ryzyka zagrożeń zdrowotnych w okresie zimowym: chorobami zakaźnymi oraz urazami w związku z wyjazdami i wypoczynkiem zimowym, zakażeniem pneumokokami i meningokokami, zatruc pokarmowych, zwiększenie świadomości społecznej na temat profilaktyki grypy oraz powikłań pogrypowych. Grupa docelowa to dzieci i młodzież oraz kierownicy placówek wypoczynku zimowego, społeczność lokalna, pracownicy oświatowo-wychowawcza oraz pracownicy ochrony zdrowia.

Działania: przeprowadzono 3 narady z 27 koordynatorami szkolnymi. Wszystkim placówkom oświatowym i wypoczynku zimowego przekazano materiały edukacyjne w celu rozpropagowania wśród młodzieży szkolnej i kolonijnej. Przeprowadzono 9 pogadanek i prelekcji z 161 uczestnikami kolonii i półkolonii. Opracowano 38 pism informujących o interwencji nieprogramowej. Zamieszczono posty informacyjne na Facebooku (łącznie liczba odbiorców 1684) oraz na stronie PSSE. Łącznie działaniami objęto 1871 uczestników.

— „Akcja Letnia”

Celem akcji jest zwrócenie uwagi społeczeństwa na zagrożenia dla zdrowia występujące szczególnie w okresie wakacji, propagowanie bezpiecznych zachowań oraz nauczanie odpowiedzialnego zachowania się w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia, prowadzenie zdrowego stylu życia podczas wakacji, zwrócenie szczególnej uwagi na zagrożenia wynikające z zażywania substancji psychoaktywnych.

Działania: zorganizowanych zostało 24 dystrybucje materiałów edukacyjnych. W interwencji wzięło udział 24 szkół podstawowych, przedszkoli, szkół ponadpodstawowych oraz 18 placówek kolonijnych. Zorganizowanych zostało 18 pogadanek na obiektach wypoczynku letniego i przedszkoli powiatu ząbkowickiego dla 543 uczestników. Zorganizowano 3 narady dla 24 koordynatorów szkolnych. Opracowano posty na stronę Facebook (909 odsłon), informacje na stronie internetowej PSSE oraz 34 pism informacyjnych. Łącznie interwencją objęto 1476 uczestników.

— Światowy Dzień Bez Tytoniu

Program służy do zwrócenia uwagi na konieczność ochrony zdrowia obecnych i przyszłych pokoleń przed następstwami używania tytoniu, zapobiegania palenia tytoniu wśród młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych. W interwencji wzięło udział 5 szkół ponadpodstawowych. Przeprowadzono 3 narady dla 7 koordynatorów szkolnych. Przekazano materiały edukacyjne do rozpropagowania wśród młodzieży szkolnej. Przeprowadzono pogadanki dla 130 uczniów oraz warsztaty dla 32 uczniów. Łącznie interwencją objęto 392 uczestników.

— Światowy Dzień Rzucania Palenia

W trzeci czwartek listopad przypada Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu, w ramach którego prowadzona jest akcja „Rzuć Palenie Razem z Nami”. Akcja ta ma na celu zachęcenie do porzucenia zgubnego dla zdrowia nałogu. Adresowana jest ona zarówno do osób palących jak i niepalących. Przeprowadzono 2 narady dla 6 koordynatorów szkolnych w celu omówienia interwencji i sposobu realizacji. Zorganizowano dystrybucję materiałów edukacyjnych informujących o interwencji i szkodliwości palenia. Umieszczono 9 postów na stronie Facebook (łącznie liczba wyświetleń 517).

Zorganizowano Powiatową Konferencję Zdrowotną dla uczniów szkół ponadpodstawowych w Ząbkowickim Centrum Kultury i Turystyki w Ząbkowicach Śl. dla około 220 osób. Łącznie z akcją zapoznano 6 placówek oświatowych a działaniami objęto 798 uczestników interwencji.

— **Światowy Dzień Seniora**

Głównym celem działań jest zwrócenie uwagi społecznej na problemy osób starszych, eliminowanie zagrożeń zdrowotnych oraz profilaktyka zdrowotna seniorów. Opracowano i umieszczono na stronie Facebook 5 postów- liczba wyświetleń 405.

— **„Światowy Dzień Zdrowia”**

Światowy Dzień Zdrowia obchodzony co roku 7 kwietnia przeprowadzony został w 15 przedszkolach, 12 szkołach podstawowych i 5 szkołach ponadpodstawowych powiatu ząbkowickiego. Łącznie działaniami objęto 1271 uczestników.

Działania: zorganizowanych zostało 11 narad dla koordynatorów szkolnych informujące o ŚDZ (32 osób). Zorganizowano II Konferencję Zdrowotną dla uczniów Liceum Ogólnokształcącego w Ząbkowicach Śl. dla 430 osób. Przeprowadzono apel prozdrowotny dla uczniów szkoły podstawowej, w której uczestniczyło 250 uczniów.

— **„Światowy Dzień AIDS”**

Ideą obchodów Światowego Dnia Walki z AIDS jest zwrócenie uwagi społeczeństwa na ciągle aktualny problem epidemii HIV/AIDS. Jest to szczególny dzień, kiedy miliony ludzi na całym świecie spotykają się, by upamiętnić osoby, które zmarły z powodu HIV/AIDS. W ramach obchodów umieszczono 10 postów na stronie Facebook o łącznej liczbie wyświetleń 889.

— **Szczepienia Ochronne „Europejski Tydzień Szczepień”**

Kampania dotycząca szczepień ochronnych prowadzona jest w celu ochrony przed chorobami zakaźnymi, które mogą mieć poważne konsekwencje zdrowotne, a nawet prowadzić do śmierci. Szczepionki są jednym z najskuteczniejszych narzędzi w profilaktyce zdrowotnej, pomagając w ochronie jednostek i społeczeństw przed poważnymi chorobami i ich skutkami. Opracowano i przesłano do lokalnej prasy i portali internetowych 6 artykułów: "Europejski Tydzień szczepień", 2 razy - "Krzusiec", "Błonica", "Różyczka", "Odra" (łączna liczba odbiorców 4471 społeczności lokalnej). Zorganizowano 2 narady dla 14 koordynatorów placówek oświatowych w celu zapoznania, przypomnienia i zasadności szczepień ochronnych. Umieszczono informację na stronie PSSE oraz 68 postów na stronie Facebook (2914 wyświetleń). Łącznie w akcji wzięło udział 7699 osób.

— **Kampania „Wybieraj bezpieczną żywność” #EUChooseSafeFood i Kampania #PlantHealth4Life**

Celem kampanii jest podniesienie wiedzy społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa żywności. Łącznie działaniami objęto 1581 uczestników.

Odbyły się rozmowy, spotkania i pogadanki organizowane przez szkoły, w których uczestniczyło 880 osób. Umieszczono 18 postów na stronie Facebook (660 wyświetleń) oraz posty na stronie PSSE. Przeprowadzono 2 narady dla 19 koordynatorów przedszkolnych i szkolnych. Opracowano 19 pism informujących o naradach i interwencji oraz przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.

— **Profilaktyka zażywania nowych substancji psychoaktywnych tzw. „środków zastępczych”**

W ramach profilaktyki dotyczącej środków zastępczych organizowane było rozdawnictwo materiałów edukacyjnych oraz pogadanki dla uczestników zimowisk oraz kolonii letnich organizowanych na terenie powiatu – profilaktyka połączona razem z „Akcją Letnią” i „Akcja Zimową”. Łącznie objęto 2352 osób. Przeprowadzono 2 narady dla 11 koordynatorów szkolnych w celu omówienia interwencji i sposobu realizacji. Zorganizowano Wojewódzki Festiwal Profilaktyczny dla Ochotniczych Hufców Pracy województwa dolnośląskiego, w którym wzięło udział 19 placówek, około 250 osób. Umieszczono na stronie Facebook 18 postów oraz 2 na stronie PSSE (1080 zasięg).

— **Kampania Światowy Dzień Wiedzy o Antybiotykach**

Informacja dotycząc Światowego i Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach została umieszczona na stronie PSSE oraz ukazała się na portalach internetowych i na stronie Facebook. Łącznie zarejestrowano 530 wyświetleń.

— **Interwencja informacyjna dotycząca zagrożeń związanych z Powodzią 2024**

W związku z wystąpieniem powodzi na terenie powiatu ząbkowickiego prowadzone były intensywne działania informacyjno-edukacyjne w okresie wrzesień - listopad 2024 r. dla społeczności lokalnej powiatu.

Opracowano i umieszczono na stronie Facebook liczne komunikaty, ulotki, posty edukacyjne i zalecenia w celu ochrony zdrowia mieszkańców. Łączna liczba odbiorców 42061.

3. Wnioski

Pracownik pionu OZiPZ w roku 2024 prowadził szereg działań związanych ze szczepieniami ochronnymi, profilaktyką chorób zakaźnych i bieżącą realizacją interwencji programowych i nieprogramowych. Współpracował z instytucjami i organizacjami – 496 razy. Opracował 14 artykułów do prasy i portali społecznościowych informujących społeczność lokalną o prowadzonych działaniach o tematyce zdrowotnej. Zorganizowanych zostało 58 narad informujących o prowadzonych programach i interwencjach. Opracowanych zostało 134 pisma i wystąpienia informujące o naradach i działaniach edukacyjnych w ramach prowadzonych działań. Przeprowadzono 37 pogadank i prelekcji, 2 wykłady oraz 10 szkoleń dla uczestników działań. Zorganizowano 10 konkursów i akcji profilaktycznych o tematyce zdrowotnej.

Wykonano 24 wizytacji w placówkach oświatowych celem sprawdzenia poziomu realizacji programów edukacyjnych. Współpracowano na bieżąco z instytucjami, władzami lokalnymi, placówkami zdrowotnymi oraz portalami internetowymi. W celu poszerzenia informacji dotyczących szczepień ochronnych i chorób zakaźnych często korzystano z bazy internetowej pozyskując dane i przekazując placówkom współpracującym przy realizacji akcji.

XII. ISTOTNE WYDARZENIA W PRACY POWIATOWEJ STACJI SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNEJ W ZĄBKOWICACH ŚLĄSKICH:

W roku 2024 w PSSE w Ząbkowicach Śląskich zarejestrowano 21 pism dotyczących powiadomień przychodzących w ramach systemu RASFF. W związku z powyższym monitorowano proces wycofywania z rynku produktów objętych ww. zgłoszeniami.

W związku z powiadomieniami przychodzącymi przeprowadzono 15 kontroli interwencyjnych, w wyniku których nie stwierdzono w obrocie handlowym kwestionowanych produktów określonych w powiadomieniach. W 2024 r. w PSSE w Ząbkowicach Śląskich nie odnotowano powiadomień RASFF wychodzących.

W styczniu i lipcu 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ząbkowicach Śląskich oraz Powiatowy Lekarz Weterynarii w Ząbkowicach Śląskich dokonali weryfikacji list zakładów wspólnie nadzorowanych przez PIS i IW.

W związku z porozumieniem w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego ustalono plan działania na 2024 r. W ramach powyższego planu pracownicy sekcji BŻŻ wspólnie z przedstawicielami Inspekcji Ochrony Środowiska i Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa przeprowadzili kontrole sanitarne w gospodarstwach rolnych. W wyniku kontroli nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości.

W związku z powodzią, która miała miejsce głównie na terenie gmin: Kamieniec Ząbkowicki oraz Bardo we wrześniu 2024 r. prowadzono kontrole tematyczne, w celu dopuszczenia obiektów przed wznowieniem działalności.

Tabela 3 Zestawienie danych dotyczących kontroli obiektów żywnościowych znajdujących się na terenach popowodziowych i po podtopieniach – gmina Kamieniec Ząbkowicki i Bardo (stan na 31.12.2024 r.)

Grupa obiektów	Liczba obiektów wymagających kontroli na terenach popowodziowych	Liczba skontrolowanych obiektów	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba obiektów dopuszczonych do prowadzenia działalności po przeprowadzeniu czynności kontrolnych
Sklepy/kioski	7	7	13	6
Sklepy wielkopowierzchniowe (super- i hipermarkety)	0	0	0	0
Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego (restauracje, bary itd.)	3	3	5	2
Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego (stołówki w szkołach, przedszkolach)	2	2	3	1
Zakłady produkcyjne	2	2	3	1
Ogółem	14	14	24	10

XIII. PODSUMOWANIE

Z upoważnienia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ząbkowicach Śląskich przeprowadzono łącznie 1240 kontroli sanitarnych, w tym z zakresu działalności Pionu Higieny Komunalnej – 203, Pionu Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia – 667, Pionu Higieny Pracy – 104 oraz 29 w ramach nadzoru nad chemikaliami, Pionu Epidemiologii – 112, Pionu Higieny Dzieci i Młodzieży – 95, a także Pionu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego – 30. Ponadto przeprowadzono 1601 dochodzeń epidemiologicznych oraz 14 dochodzeń w sprawach chorób zawodowych. Natomiast w ramach oświaty zdrowotnej wykonano następujące działania: opracowano 14 artykułów do prasy i portali społecznościowych oraz 134 pism i wystąpień, zorganizowano 58 porad, wykonano 24 wizytacji w placówkach oświatowych, przeprowadzono 37 pogadanek i prelekcji, 2 wykłady oraz 10 szkoleń dla uczestników działań.

Zorganizowano 10 konkursów i akcji profilaktycznych o tematyce zdrowotnej. Udokumentowano w 496 przypadkach współpracę z innymi instytucjami.

W 2024 r. pobrano 631 próbek wody, 3 próbki piasku z piaskownic na placu zabaw, 182 próbek żywności, 191 prób w wyniku podejrzenia wystąpienia chorób zakaźnych.

Wydano łącznie 863 decyzji administracyjnych, w tym 406 decyzji płatniczych na łączną kwotę 88 606,33 zł stanowiącą dochody budżetowe państwa oraz 457 decyzji merytorycznych. Nałożono 51 grzywien w postaci mandatu karnego na łączną kwotę 13 000,00 zł. Nie nakładano kar pieniężnych. Wydano 6 postanowień o nałożeniu grzywny na łączną kwotę 3 500,00 zł.

W poszczególnych komórkach organizacyjnych wykonane zadania w 2024 roku przedstawiały się następująco:

→ **Sekcja Epidemiologii** – w ramach nadzoru sanitarnego skontrolowano 76 podmiotów, w których przeprowadzono 112 kontroli sanitarnych. W 1 obiekcie stwierdzono uchybienia sanitarne, za które nałożono mandat w wys.100zł. Stwierdzono również zły stan techniczny w podmiotach leczniczych. Ogółem wystawiono 8 decyzji merytorycznych oraz 6 decyzji płatniczych na kwotę 2096,00 zł. Ponadto przeprowadzono 1601 wywiadów epidemiologicznych oraz pobrano 191 prób do badań laboratoryjnych.

→ **Sekcja Higieny Żywnienia, Żywności i Przedmiotów Użytku** – wykonano 667 kontroli w 434 obiektach, pobrano 182 próbek żywności do badań laboratoryjnych, a w ramach oddziaływań karnych nałożono 43 grzywien w drodze mandatów karnych na łączną kwotę 11 750 zł. Wydano 172 decyzji merytorycznych oraz 269 decyzji płatniczych.

→ **Sekcja Higieny Komunalnej** – w ewidencji, na koniec 2024 roku znajdowało się 551 obiektów będących pod nadzorem Sekcji Higieny Komunalnej, w tym 40 obiektów wodnych. Ogółem przeprowadzono 203 kontrole sanitarne, objęto nadzorem 25 nowych obiektów.

W ramach nadzoru sanitarnego wykonano 117 kontroli jakości wody do spożycia i 3 oceny jakości piasku w piaskownicach na placach zabaw. Łącznie pobrano do badań laboratoryjnych 631 próbek wody z urządzeń wodociągowych i 3 próbki piasku z piaskownic na placu zabaw ogólnodostępnych i przy placówkach przedszkolnych.

Wydano 170 decyzji merytorycznych, 4 decyzje prolongujące, 22 decyzje płatnicze, 4 pozytywne opinie na organizację imprez masowych, 136 okresowych ocen jakości wody.

Za zły stan sanitarno – porządkowy nałożono 7 mandatów karnych na łączną kwotę 1150 zł.

W 2024 r. wpłynęło 8 wniosków, wszystkie rozpatrzono we własnym zakresie.

Odnotowano 1 zachorowanie na choroby wodozależne, zgłoszenie dotyczące niewłaściwej jakości wody nie zostało potwierdzone.

W ramach działalności doradczej i oświatowej udzielano porad i konsultacji obywatelom i przedsiębiorcom np. w sprawach wymagań sanitarnych przy rozpoczęciu działalności zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, informacji nt. jakości wody do spożycia, wody ciepłej, ekshumacji. Udzielano informacji i zaleceń dot. postępowania konsumentów w zakresie korzystania i przydatności wody do spożycia. Podczas kontroli w obiektach użyteczności publicznej prowadzono działania edukacyjno-informacyjne w zakresie zabiegów DDD, zagrożeń HBV, HCV i HIV, szkodliwości palenia tytoniu, zaleceń dotyczących profilaktyki wewnętrznych systemów wodociągowych wody ciepłej i inne.

→ **Sekcja Higieny Pracy** – w ramach nadzoru nad warunkami zdrowotnymi w środowisku pracy zostało skontrolowanych 98 zakładów pracy działających na terenie powiatu ząbkowickiego, w których przeprowadzono 129 kontroli sanitarnych. W tym zakresie wydano 114 decyzji administracyjnych, w tym 60 decyzji merytorycznych z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego, 54 decyzji płatniczych i 1 postanowienie dot. sprostowania pomyłki. Wydano również 21 decyzji dotyczących chorób zawodowych, w tym 7 o stwierdzeniu choroby zawodowej, 7 o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 7 umarzających postępowanie administracyjne. W zakresie chorób zawodowych przeprowadzono 16 dochodzeń epidemiologicznych (w tym 2 dla innych PSSE), sporządzono 44 karty oceny narażenia zawodowego oraz wydano 16 postanowień dot. terminu załatwienia sprawy.

W ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi przeprowadzono 4 kontrole sanitarne (2 u producentów i 2 u dystrybutorów), nie pobrano próbek produktów kosmetycznych do badań mikrobiologicznych w podmiocie wytwarzającym.

W ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 w 2024 r. nie przeprowadzono kontroli, nie wydano decyzji. Prowadzony jest stały monitoring legalnego użycia prekursorów narkotykowych na terenie powiatu ząbkowickiego.

W 2024 r. nie prowadzono postępowań administracyjnych związanych z wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Nie wydano decyzji w tym zakresie. W 2024 r. otrzymano 3 zgłoszenia podejrzeń zatruć / zatruć środkami zastępczymi lub substancjami psychoaktywnymi od podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

→ **Stanowisko pracy ds. Higieny Dzieci i Młodzieży** – przeprowadzono łącznie 95 kontroli sanitarnych. Zostało wydanych 10 decyzji merytorycznych (w tym 4 nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, 4 zmieniające termin wykonania obowiązków nałożonych decyzją, 1 dotyczącą spełnienia wymagań sanitarno-lokalowych w nowo otwartym żłobku oraz 1 w sprawie odmowy przedłużenia terminu wykonania nałożonego obowiązku), a także 4 decyzje płatnicze. Łącznie do wszystkich skontrolowanych placówek uczęszczało 7204 dzieci i młodzieży.

.....
Data, pieczęć i podpis Państwowego Powiatowego Inspektora

Sanitarnego